

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote
1.1.–31.12.2018

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2018

Tulos ennen veroja
1–12/2018

439 milj. €

Korkokate
1–12/2018

+2 %

Vakuutuskate
1–12/2018

+19 %

CET1-
vakavaraisuus
31.12.2018

15,1 %

- Konsernin tulos ennen veroja oli 439 miljoonaa euroa (535). Oman pääoman tuotto oli 8,5 % (10,6). Koko pääoman tuotto oli 0,54 % (0,67).
- Korkokate kasvoi 2 % 264 miljoonaan euroon ja vakuutuskate 19 % 548 miljoonaan euroon, vertailukelpoinen muutos oli -2 %. Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 46 % 210 miljoonaan euroon.
- Kulut kasvoivat 8 % 611 miljoonaan euroon. OP Ryhmä siirsi vuoden 2018 lopussa pääosan henkilöstön lakisääteisen työeläketurvan hoidosta ja vakuutuskannasta Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto pienensi OP Yrityspankin eläkekuluja ja paransi tulosta ennen veroja 34 miljoonaa euroa sekä paransi vakavaraisuutta 0,1 %-yksikköä.
- Saamisten arvonalentumiset pysyivät alhaisella tasolla ja olivat 13 miljoonaa euroa (12).
- CET1-vakavaraisuus oli 15,1 % (16,0). Tavoite on 15 %.
- **Pankkitoiminnan** tulos ennen veroja kasvoi 3 % 354 miljoonaan euroon. Luottokanta kasvoi 11 % 22,3 miljardiin euroon. Kulu-tuotto-suhde oli 31,6 % (31,4).
- **Vahinkovakuutuksen** tulos ennen veroja laski 41 % 114 miljoonaan euroon sijoitustoiminnan nettotuottojen laskettua 174 miljoonaa euroa. Vakuutusvelan diskonttokoron lasku kasvatti vertailukauden korvauskuluja 102 miljoonaa euroa. Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,0 prosenttia (96,1).
- **Muun toiminnan** tulos ennen veroja oli -30 miljoonaa euroa (-2) sijoitustoiminnan nettotuottojen laskettua. Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.
- Vuonna 2019 luottokannan laadun ja luottokysynnän odotetaan pysyvän hyvänä ja vahinkovakuutuksen maksutuottojen odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Vuonna 2019 arvio koko vuoden tuloksen kehityksestä annetaan ainoastaan ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa ja osavuositarkastuksissa.

Tulos ennen veroja, milj. €	1–12/2018	1–12/2017	Muutos, %
Pankkitoiminta	354	344	3,0
Vahinkovakuutus	114	193	-40,7
Muu toiminta	-30	-2	
Konserni yhteensä	439	535	-17,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,5	10,6	-2,0*
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,54	0,67	-0,1*

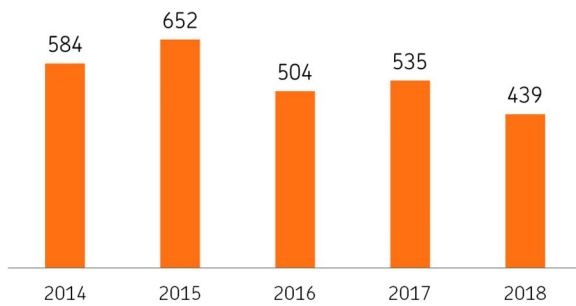
Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2017 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2017 lopun tilannetta, ellei toisin mainita. OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2018 alkaen IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". Tuloksen vertailulukuna on käytetty IAS 39 -standardin mukaisia vuoden 2017 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty IAS 39:n mukaista lukua vuoden 2017 lopun tilanteesta, ellei toisin mainita.

*Suhdeluvun muutos

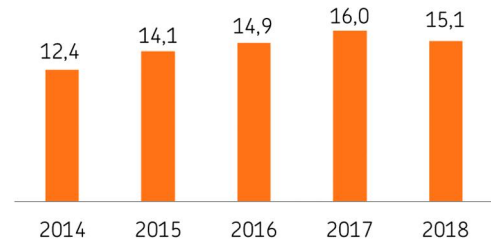
Taloudelliset tavoitteet	31.12.2018	31.12.2017	Tavoite
Asiakaskokemus, NPS (-100–+100)	71	69	70
CET1-vakavaraisuus, %	15,1	16,0	15
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	14,4	17,8	22
Nykyliiketoiminnan kulut (liukuva 12 kk)*, milj. €	593	534	Kulutaso 2020 alle 2015 tason (475)
Osinkosuhte tilikauden tuloksesta, %	49,9	49,7	50

*Kuluista vähennetty terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan kulut sekä lakisääteisen työeläketurvan siirrosta tuloutunut kertaerä.

Tulos ennen veroja, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1),%

OP Yrityspankki Oyj:n tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2018

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö	4
Konsernin tulos.....	5
Katsauskauden keskeiset tapahtumat.....	6
Konsernin vakavaraisuus.....	7
Luottoluokitukset.....	8
Konsernin riskiasema.....	8
Segmenttien tulos.....	12
Pankkitoiminta	12
Vahinkovakuutus	14
Muu toiminta	16
Konsernin rakennejärjestelyt.....	17
Henkilöstö ja palkitseminen.....	17
Hallinnointi ja johto	17
Hallituksen esitys voitonjaosta.....	18
Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	18
Vuoden 2019 näkymät.....	18
Tuloslaskelma	19
Laaja tuloslaskelma.....	19
Tase.....	20
Oman pääoman muutoslaskelma.....	21
Rahavirtalaskelma.....	22
Segmenttikohtaiset tiedot.....	23
Liitetaulukot	25

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui, ja luottamus talouteen heikkeni vuoden 2018 viimeisinä kuukausina. Talouden vire oli silti edelleen verrattain hyvä. Maailmantalous kasvoi koko vuoden 2018 lähes samaa hyvää vauhtia kuin vuonna 2017. Erot maiden talouskehityksen välillä levenivät. Euroalueella talouskasvu hidastui selvästi vuoden mittaan osin tilapäisten tekijöiden vuoksi. Työttömyys laski yhä selvästi ja inflaatio nousi.

Euroopan keskuspankki jatkoi rahapolitiikkansa normalisointia. EKP pienensi arvopaperien osto-ohjelman mukaisia netto-ostoja lokakuussa 15 miljardiin euroon kuukaudessa ja lopetti ne kokonaan vuoden vaihteessa.

Ohjaukset säilyivät ennallaan koko vuoden. Euribor-korot nousivat vuoden lopulla aavistuksen. Pidemmät markkinakorot alenivat vuoden lopulla lisääntyneen epävarmuuden vuoksi ja päättyivät samalle tasolle kuin vuoden alussa. Osakekurssit painuivat vuoden lopun jyrkän laskun vuoksi vuoden alkua matalammalle.

Suomen talous jatkoi vuoden jälkipuoliskolla yhä hyvässä kasvussa. Vuonna 2018 talous kasvoi ennakkotietojen mukaan hieman vuotta 2017 hitaammin. Talouskasvu painottui aiempaa enemmän kulutukselle. Työllisyys parani selvästi, ja reaaliensiot kasvoivat. Vuoden lopulla kuluttajien luottamus kuitenkin heikkeni. Yritysten kannattavuus koheni edelleen, mutta investoinnit kasvoivat vain vähän.

Asuntomarkkinoilla vanhojen asuntojen myynti väheni hieman edellisestä vuodesta. Kysyntä kohdistui uusiin asuntoihin, joita valmistui eniten sitten 1990-luvun alun. Asuntojen hinnat nousivat vain hieman.

Suhdannenäkymät ovat vaimenemassa, ja epävarmuus on lisääntynyt selvästi. Suurimmat riskit liittyvät kansainväliseen talouteen ja politiikkaan. Korkonäkymät ovat vakaat. EKP on ilmoittanut pitävänsä ohjauksensa nykytasolla ainakin kesän 2019 ajan.

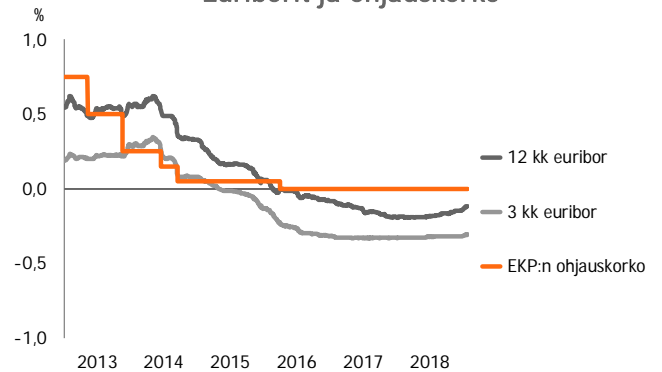
Kotitalouksien luottokanta kasvoi 2,2 prosenttia vuonna 2018. Asuntolainat lisääntyivät 1,7 prosenttia ja uusien nostettujen asuntolainojen koron lasku pysähtyi loppuvuonna. Yritys- ja asuntoyhteisöluottojen vuosikasvu kiihtyi, ja oli joulukuussa 7,5 prosenttia. Pankkibarometrin kyselytulos ennako kotitalouksien ja yritysten luotonkysynnän vähenevän selvästi.

Talletuskanta kasvoi 2,6 prosenttia vuonna 2018. Kotitaloustalletukset lisääntyivät 5,6 prosenttia ja yritystalletukset 3,5 prosenttia. Julkisyhteisötalletukset vähenivät lähes 13 prosenttia.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen arvo vuoden 2018 lopussa oli 110,1 miljardia euroa. Rahastojen nettomerkinnot olivat vuoden aikana negatiiviset 3,9 miljardia euroa. Eniten tehtiin lunastuksia pitkän koron rahastoista ja osakerahastoista.

Talouden hyvä vire tuki Suomen vakuutusalaan vuonna 2018, mutta kireähkönä jatkunut hintakilpailu ja sijoitusmarkkinan turbulenssi vuoden lopulla vaimensivat tuloskehitystä.

Euriborit ja ohjaukset

Lähde: Suomen Pankki

BKT

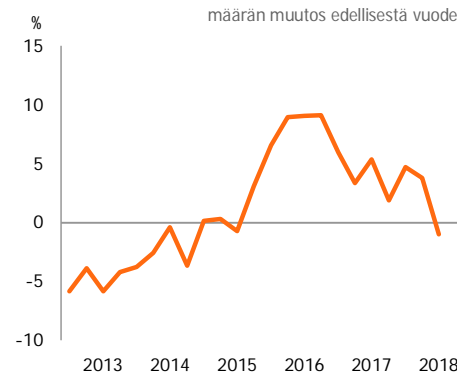
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit Suomessa

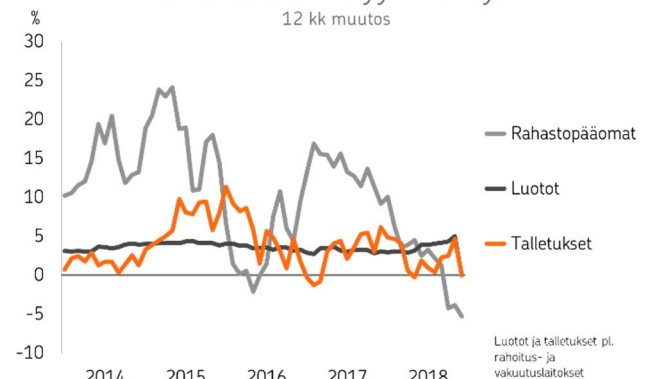
määrän muutos edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Finanssialan volyymikehitys

12 kk muutos

Lähteet: Suomen Pankki, Suomen Sijoitustutkimus Oy

Konsernin tulos

Milj. €	1–12/ 2018	1–12/ 2017*	Muutos, %	10–12/ 2018	10–12/ 2017*	Muutos, %
Korkokate	264	259	1,8	71	72	-1,1
Vakuutuskate	548	459	19,4	127	137	-7,4
Nettopalkkiotuotot	-23	-17	34,2	-11	-7	56,1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	210	390	-46,1	0	99	-100,3
Liiketoiminnan muut tuotot	47	26	81,4	11	6	74,6
Tuotot yhteensä	1 046	1 117	-6,3	198	307	-35,6
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	193	164	18,0	55	43	27,8
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto	-34			-34		
Poistot ja arvonalentumiset	83	64	29,0	31	21	45,6
Liiketoiminnan muut kulut	369	339	8,6	102	98	4,0
Kulut yhteensä	611	568	7,6	154	162	-5,2
Saamisten arvonalentumiset	-13	-12	2,9	-7	-2	274,5
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2	3,0	-1	0	3,9
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	19			32		
Tulos ennen veroja yhteensä	439	535	-17,9	69	142	-51,8

*Vuoden 2017 vertailulukuja on muutettu liite 1 Laadintaperiaatteissa kuvatulla tavalla IFRS 15:n voimaantulon seurauksena.

Tammi–joulukuu

Konsernin tulos ennen veroja oli 439 miljoonaa euroa (535). Tuottoja pienensi vahinkovakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuottojen sekä johdannaistoiminnan tuottojen lasku. Korko- ja vakuutuskatteet kasvoivat vertailukaudesta. Muita liiketoiminnan tuottoja kasvatti Baltian vahinkovakuutustoiminnan myyntivoitto. Kuluja kasvattivat viranomaismaksut ja ICT-kulut. Lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle paransi tulosta ennen veroja. Arvonalentumiset olivat edelleen alhaisella tasolla.

Korkokate kasvoi 264 miljoonaan euroon (259). Johdannaistoiminta kasvatti korkokatetta Muu toiminta - segmentissä mutta heikensi sitä Pankkitoiminnassa. Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi 11 prosenttia. Vakuutuskate kasvoi 548 miljoonaan euroon (459). Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 2,4 prosenttia. Vertailukaudella vakuutusvelan diskonttokoron lasku heikensi vakuutuskatetta 102 miljoonaa euroa. Korvauskulut ilman vertailukauden diskonttokoron laskua kasvoivat 5,4 prosenttia. Vakuutuskatteen vertailukelpoinen muutos oli -2 prosenttia.

Nettopalkkiotuotot olivat -23 miljoonaa euroa (-17). Palkkiotuotot kasvoivat 1,5 prosenttia, ja niitä kasvattivat vertailukautta suuremmat terveys- ja hyvinvointipalveluiden ja luotonannon tuotot. Palkkiokulut kasvoivat 4,6 prosenttia. Konserni maksaa jäsenpankeille vahinkovakuutusten ja johdannaisten myynnistä palkkioita, jotka kasvattavat palkkiokuluja ja heikentävät nettopalkkiotuotot negatiivisiksi. Johdannaistuotteista maksetut palkkiot jäsenpankeille kasvoivat

vertailukaudesta. Palkkiokulut ilman jäsenpankeille maksettua palkkioita pienivät vertailukaudesta maksuliike- ja arvopaperivälityksen kulujen laskun johdosta.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 210 miljoonaa euroa (390). Osaan vahinkovakuutuksen oman pääoman ehtoisista sijoituksista sovelletaan väliaikaista poikkeusmenettelyä (overlay approach), mikä paransi katsauskauden tulosta 19 miljoonaa euroa. Väliaikaisen poikkeusmenettelyn piirissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutokset esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa. Yhteensä sijoitustoiminnan tuotot pienivät 161 miljoonaa euroa. Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 0,1 prosenttia (3,5).

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot olivat 167 miljoonaa euroa (220) ja käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot 65 miljoonaa euroa (196). Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyi johdannaistoiminnasta 138 miljoonaa euroa (207). Myyntivoitot ja tulosvaikutteiset käyvän arvon muutokset sijoituksista olivat 50 miljoonaa euroa (150). Osingot ja voitto-osuudet olivat 36 miljoonaa euroa (50).

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat ja olivat 47 miljoonaa euroa (26). Baltian vahinkovakuutuksen liiketoimintojen myynnistä kirjattiin katsauskaudelle myyntivoittoa 16 miljoonaa euroa.

Kokonaiskulut kasvoivat 7,6 prosenttia 611 miljoonaan euroon (568). Henkilöstökulut ilman työeläkevastuun siirtoa kasvoivat vertailukaudesta 30 miljoonaa euroa. Katsauskaudella toteutui lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle, joka paransi tulosta ennen veroja 34 miljoonaa euroa. Poistoja kasvatti lähinnä ICT-investointeihin liittyvä arvonalentumisten kasvu 16 miljoonalla eurolla. Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat ICT-kulujen kasvu 19 miljoonalla eurolla ja viranomaismaksut 23 miljoonalla eurolla. Toisaalta hallintokulut pienenevät 11 miljoonaa euroa. Kehittämisestä suurin osa kohdistui nykyliiketoimintaan. Kehittämismenot olivat tammi–joulukuussa 97 miljoonaa euroa (98). Nämä sisältävät lisenssimaksuja, ostettuja palveluita, muita hankkeisiin liittyviä ulkoisia kustannuksia sekä omaa työtä. Kehittämismenoista on aktivoitu 34 miljoonaa euroa (46).

Saamisten arvonalentumiset nettona olivat 13 miljoonaa euroa (12). Toteutuneet ja odotettavissa olevat luottotappiot luotoista olivat 13 miljoonaa euroa (13). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien tase-erien sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten arvonalentumiset eivät olleet merkittäviä. Saamisten arvonalentumiset on laskettu vuonna 2018 IFRS 9 -standardin mukaisesti, joten ne eivät ole vertailukelpoisia aiemman IAS 39 -standardin mukaisesti laskettujen arvonalentumisten kanssa.

Loka–joulukuu

Tulos ennen veroja oli 69 miljoonaa euroa (142). Tuotot laskivat 35,6 prosenttia ja kulut 5,2 prosenttia. Tuottoja laski vakuutuskatteen heikentyminen ja sijoitustoiminnan nettotuottojen pienentyminen. Kuluja kasvattivat viranomaismaksut ja ICT-investointeihin liittyvä arvonalentumisten kasvu, toisaalta kuluja laski lakisääteisen eläkevastuun siirron vaikutus.

Korkokate pysyi vertailukauden tasolla ja oli 71 miljoonaa euroa (72). Vakuutuslaski 127 miljoonaa euroon (137). Korvauskulut kasvoivat 11 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Nettopalkkiotuotot olivat 11 miljoonaa euroa negatiiviset (-7). Palkkiotuotot kasvoivat vertailukaudesta 2,9 prosenttia ja palkkiokulut 10,4 prosenttia. Palkkiotuottoja kasvattivat etenkin terveys- ja hyvinvointipalveluiden tuotot, ja niitä pienensivät vertailukautta alhaisemmat arvopaperien liikkeeseenlaskusta saadut palkkiotuotot. Palkkiokuluja kasvattivat jäsenpankeille maksetut palkkiot. Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat vertailukaudesta ja olivat 0 miljoonaa euroa (99). Sijoitustoiminnan tuottoja pienensivät vertailukautta alhaisemmat myyntivoitot ja johdannaistoiminnan nettotuotot.

Kulut yhteensä laskivat vertailukaudesta 8 miljoonaa euroa ja olivat 154 miljoonaa euroa (162). Kuluja laski henkilöstökulujen osalta lakisääteisen eläkevastuun siirto 34 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut ilman lakisääteisen eläkevastuun siirtoa kasvoivat 12 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset kasvattivat kuluja vertailukaudesta 10 miljoonaa euroa, ICT-kulut 4 miljoonaa euroa ja viranomaismaksut 8 miljoonaa euroa.

Katsauskauden keskeiset tapahtumat

Muutokset ylimmässä johdossa

OP Ryhmän pääjohtaja ja OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Reijo Karhinen jäi johtajasopimuksensa mukaiselle eläkkeelle 31.1.2018. OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto nimitti 20.9.2017 oikeustieteen maisteri, MBA ja tekniikan tohtori Timo Ritakallion OP Ryhmän uudeksi pääjohtajaksi 1.3.2018 alkaen. Nimityksen myötä hänestä tuli myös OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Timo Ritakallio siirtyi OP Ryhmään Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtajan paikalta. Hallituksen puheenjohtajan tehtäviä hoiti 1.–28.2.2018 ryhmäpalveluiden johtaja Tony Vepsäläinen.

Jouko Pölonen toimi OP Yrityspankin toimitusjohtajana 30.4.2018 asti. OP Yrityspankin uudeksi toimitusjohtajaksi 6.8.2018 alkaen nimitettiin tekniikan lisensiaatti Katja Keitaanniemi. Hän siirtyi OP Ryhmään Finnvera Oyj:n liiketoimintajohtajan tehtävästä. Liiketoiminta-alueen johtaja Hannu Jaatinen toimi vt. toimitusjohtajana uuden toimitusjohtajan aloittamiseen asti, ja hänet nimitettiin toimitusjohtajan sijaiseksi 6.8.2018 alkaen.

Hallituksen jäsen Jari Himanen erosi OP Yrityspankin hallituksen jäsenyydestä 6.5.2018 siirtyäkseen OP Suur-Savon toimitusjohtajaksi. Jari Himanen oli ollut hallituksen jäsen vuodesta 2016 lähtien.

Hallituksen jäseneksi nimitettiin 2.7.2018 alkaen OP Ryhmän lakiasiat ja compliance -vastuun alueen johtaja, oikeustieteiden kandidaatti, LL.M. Eur. Tiia Tuovinen.

Hallituksen jäsen Harri Luhtala erosi OP Yrityspankin hallituksen jäsenyydestä 31.10.2018. Harri Luhtala oli ollut hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien.

1.11.2018 alkaen OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen muodostavat puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä aiemman kolmen jäsenen sijaan. Hallituksen uusiksi jäseniksi nimitettiin 1.11.2018 alkaen kauppatieteiden maisteri Vesa Aho ja maatalous-metsätieteiden maisteri, eMBA Jarmo Viitanen. Hallituksessa jatkavat puheenjohtajana Timo Ritakallio ja hallituksen jäsenenä Tony Vepsäläinen ja Tiia Tuovinen.

Lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle

OP Yrityspankin henkilöstön lakisääteinen työeläketurva yhdessä koko OP Ryhmän henkilöstön kanssa on hoidettu OP-Eläkekassassa. OP-Eläkekassan edustajisto päätti 31.7.2018 siirtää 1 068 miljoonan euron eläkevastuun Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirtyvä vakavaraisuuspääoma on 263 miljoonaa euroa. Siirron kohteena oleva kanta vastaa 90,8 prosenttia OP-Eläkekassan koko eläkevastuusta. Siirto toteutui 31.12.2018. Alustavan suunnitelman mukaan jäljelle jäävä eläkevastuu siirtyy Ilmariselle

myöhemmin, aikaisintaan vuoden 2020 lopussa. Tämä jäljelle jäävä osuus koostuu pääosin 31.12.2015 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisesta OP-Eläkekassaan siirretyistä OP Vakuutuksen eläkevastuista.

Siirto vahvisti OP Yrityspankin CET1-vakavaraisuutta 0,1 prosenttiyksikköä. Eläkevastuiden siirto paransi OP Yrityspankki -konsernin tulosta ennen veroja 34 miljoonaa euroa.

OP Yrityspankki uudistaa toimintaansa

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 26.9.2018 OP Ryhmän loppustrategiakauden tärkeimmistä painopistealueista. Samalla päätettiin uudesta visiosta. OP Ryhmän toiminnan pohjana on edelleen vuonna 2016 vahvistettu strategia, mutta toimintaympäristön muutoksista johtuen strategian fokusta on haluttu tarkentaa.

OP Ryhmän visio on olla johtava ja vetovoimaisin finanssiryhmä Suomessa niin henkilöstön, asiakkaiden kuin yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien näkökulmasta. Tämän vuoksi strategian painopisteiksi on nostettu erinomainen työntekijäkokemus, paras asiakaskokemus ja omistaja-asiakasmäärän kasvu vähintään kahteen miljoonaan. Kaksi muuta strategista painopistettä tukevat näitä: kehittämisen tuottavuus halutaan maksimoida ja tuottojen kasvun tulee olla kulujen kasvua nopeampaa.

Strategian ja vision toteuttamiseksi OP Ryhmä on alkanut uudistaa toimintatapojaan. Uusi ketterä toimintatapa korostaa työn merkityksellisyyttä ja lisää työssä viihtymistä, mikä puolestaan parantaa asiakaskokemusta ja työn tehokkuutta luoden mahdollisuuksia kustannussäästöihin.

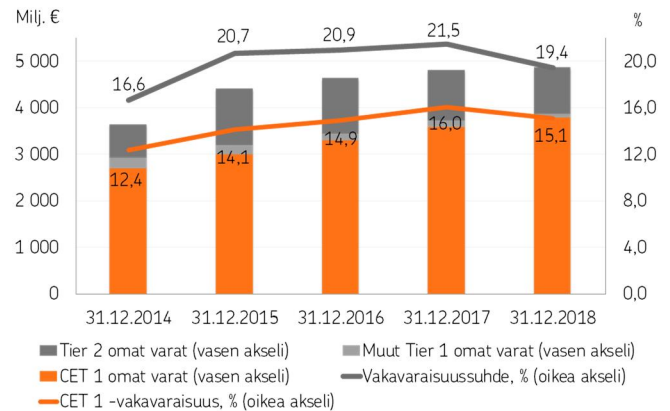
Ketterä toimintatapa otetaan vaiheittain käyttöön OP Ryhmän keskusyhteisössä. Uuden toimintamallin käyttöönotto alkoi uudelleenorganisoinnilla. Siihen liittyvät keskusyhteisökonsernin yhteistoimintaneuvottelut alkoivat 1.10.2018 ja päättyivät 13.11.2018. Yhteistoimintaneuvottelut koskivat myös OP Yrityspankki -konsernia. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2019. Toimintamallin kehittäminen ja muutoksen suunnittelu jatkuvat keväällä 2019. Organisaatiomuutokset ovat osa keskusyhteisökonsernin 100 miljoonan euron Fiksu100-säästöohjelmaa.

Pohjola-nimen käyttöönotto vahinkovakuutusliiketoiminnassa

OP suunnittelee ottavansa käyttöön Pohjola-nimen vahinkovakuutusliiketoiminnassa vuoden 2019 aikana. OP Vakuutus Oy tunnettaisiin jatkossa nimellä Pohjola Vakuutus Oy. Pohjola Terveiden nimi muuttuu Pohjola Sairaalaksi vuoden 2019 aikana, ja se keskittyy jatkossa sairaalatoimintaan.

Konsernin vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus

Luottolaitosvakavaraisuus

Konsernin CET1-vakavaraisuus oli katsauskauden lopussa 15,1 prosenttia (16,0). Tavoite konsernin CET1-vakavaraisuudelle on 15 prosenttia.

Luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus nostaa käytännössä alarajan vakavaraisuussuhteelle 10,5 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 7 prosenttiin.

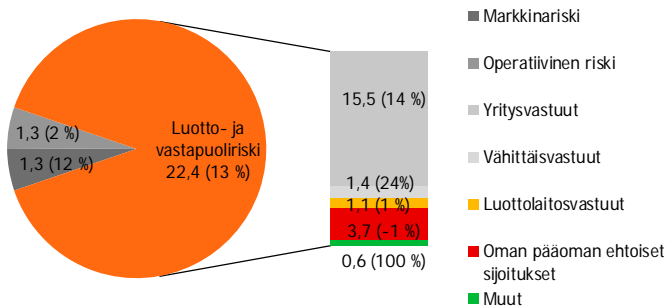
Ydinpääoma oli katsauskauden lopussa 3,8 miljardia euroa (3,6). Ydinpääomaa kasvattivat tulos, vahinkoyhtiöiden osingot ja lakisääteisen työeläkevastuun siirto.

Kokonaisriski oli katsauskauden lopussa 25,0 miljardia euroa (22,3) eli 11,9 prosenttia suurempi kuin viime vuodenvaihteessa. Luottoriskin keskimääräiset riskipainot nousivat hieman. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä EKP:n luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoihin sijoituksiin sisältyy konsernin sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 3,7 miljardia euroa noin 280 prosentin riskipainolla.

OP Yrityspankki -konserni kuuluu OP Ryhmään, jonka vakavaraisuutta valvotaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan. Osana OP Ryhmää OP Yrityspankki on EKP:n valvonnassa.

Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti joulukuussa 2018 edelleen olla asettamatta pankeille sykliä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

Kokonaisriski 31.12.2018,
yhteensä 25,0 mrd. €
(muutos vuoden alusta 12 %)

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen (MREL) vaatimukseksi on asetettu 12,2 miljardia euroa eli 27,6 prosenttia vuoden 2016 lopun kokonaisriskin määrästä. OP Ryhmän tavoitteena on kattaa MREL-vaatimus omilla varoilla ja muilla huonomman etuoikeuden veloilla. OP Ryhmän MREL-suhdeluku oli 35 prosentin tasolla vuodenvaihteessa 2017. SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin Single Point of Entry:n toimivaan OP Yrityspankkiin.

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Vahinkovakuutuksen omia varoja laski vakuutusyhtiöiden ennako-osingot. Vakavaraisuusasemaa vahvisti pääomavaateen lasku.

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Omat varat, milj. €*	818	902
Pääomavaade, milj. €*	621	666
Solvenssisuhde, %*	132	135
Solvenssisuhde, % (ilman siirtymäsääntöä)	132	135

*siirtymäsäännökset huomioiden.

Luottoluokitukset

OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset 31.12.2018

Luokitus-	Lyhyt varain-	Näkymä	Pitkä	Näkymä
laitos	hankinta		varain-	
			hankinta	
Standard & Poor's	A-1+	Vakaa	AA-	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa

OP Vakuutus Oy:n luottoluokitukset 31.12.2018

Luokituslaitos	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A+	Vakaa
Moody's	A3	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä ja OP Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's Global Ratings Europe Limitedistä ja Moody's Investors Service Ltd:stä. Yhtiöiden luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman.

OP Yrityspankki Oyj:n ja OP Vakuutus Oy:n luottoluokitukset eivät muuttuneet katsauskaudella.

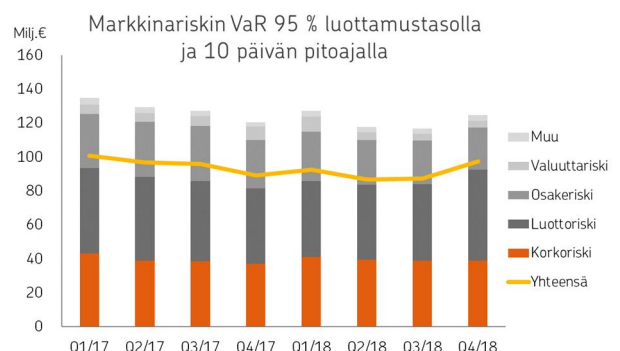
Moody's vahvisti joulukuussa 2018 OP Yrityspankki Oyj:n pitkän ja lyhyen varainhankinnan luottoluokitukset ja säilytti luokitusten näkymät vakaina.

Standard & Poor's vahvisti heinäkuussa 2018 OP Yrityspankki Oyj:n pitkän ja lyhyen varainhankinnan luottoluokitukset sekä OP Vakuutus Oy:n luottoluokituksen ja säilytti luokitusten näkymät vakaina.

Konsernin riskilasema

Konsernin rahoitus- ja maksuvalmius on hyvä. Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvänä.

Konsernin markkinariskiasema oli katsauskaudella vakaa. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 98 miljoonaa euroa (89). VaR-tunnusluku sisältää vahinkovakuutusyhtiön kokonaistaseen, trading-toiminnan ja muun toiminnan likviditeettireservin sekä sisäisen pankin korkoposition.

Etuspohjaisten eläkejärjestelyiden riskit liittyvät korko- ja markkinariskisiin, eläkkeiden tuleviin korotuksiin sekä elinajanodotteen pitenemiseen. Eläkevelvoitteen diskonttauksessa käytettävän korkotason muutoksella on olennainen vaikutus eläkevelvoitteen määrään. Katsauskaudella muihin laajan tuloksen eriin kirjattu etuspohjaisten eläkejärjestelyiden nettovelan pienentyminen paransi katsauskauden laajaa tulosta ennen veroja 23 miljoonaa euroa (4). Muutokseen vaikutti lähinnä diskonttauskoron nousu ja eläkkeiden korotusolettaman lasku. Henkilöstön lakisääteisen työeläkevastuun siirto pienentää tätä riskiä merkittävästi.

Katsauskaudella compliance-toiminnon keskeiset painopisteet liittyivät sääntelymukaisuuden varmistamiseen sijoituspalveluissa ja asiakkaan tuntemisessa sekä liiketoiminnan tukemiseen uusien toimintamallien compliance-riskien hallinnassa.

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan tavoitteen mukaisesti maltillisella tasolla. Uudelleenorganisointumisen ja toimintatapojen muutos sekä palveluiden kehittämisen nopeus asettavat kuitenkin operatiivisten riskien hallinnalle lisähaasteita tulevina vuosina. Toteutuneista operatiivisista riskeistä aiheutui katsauskaudella noin 0,3 miljoonan euron kustannukset.

OP Ryhmä on toimittanut vastauksensa Kilpailu- ja kuluttajavirastolta vuonna 2015 saatuun selvityspyyntöön vuoden 2016 alussa. Viranomaiset selvittävät OP Ryhmän markkina-asemaa vähittäispankipalveluissa ja vahinkovakuutus tuotteiden hinnoittelua. Asia on edelleen viranomais selvityksessä.

Pankkitoiminta

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena.

Ongelmasaamisten yhteismäärä oli 145 miljoonaa euroa (195). Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisista, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Ongelmasaamisista 36,6 prosenttia (25,1) muodostui terveistä lainanhoitojoustosaamisista (koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustot tai lainanhoitojoustot, jotka on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön). Järjestämättömien saamisten määrä pysyi alhaisena ja oli 0,4 prosenttia (0,7) luotto- ja takauskannasta. Pankkitoiminnassa arvonalentumisten määrä oli 12 miljoonaa euroa negatiivinen (-12).

Pankkitoiminnan vastuiden jakauma

	31.12.2018	31.12.2017
Pankkitoiminnan kokonaisvastuut*, mrd. euroa	34,1	31,6
josta parhaimmissa luottoluokissa**, %	65,2	66,4
josta muissa luottoluokissa (pois lukien maksukyvyttömät), %	34,4	33,0
josta maksukyvyttömiksi luokitellut, %	0,4	0,6
maksukyvyttömiksi luokitellut, milj. euroa	141,0	187,0
Yritys- ja asuntoyhteisövastuut, mrd. euroa	30,0	27,8
pankkitoiminnan kokonaisvastuista, %	87,8	87,9
josta parhaimmissa luottoluokissa (IG), %	63,4	65,4
josta muissa luottoluokissa (pois lukien maksukyvyttömät), %	36,1	34,0
josta maksukyvyttömiksi luokitellut, %	0,5	0,7
maksukyvyttömiksi luokitellut, milj. euroa	141,0	187,0
Henkilöasiakkaiden vastuut, mrd. euroa	1,9	1,7
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten vastuut, mrd. euroa	1,1	1,2
Julkisyhteisöjen vastuut, mrd. euroa	1,1	1,0

* mukaan lukien johdannaisten asiakaskaupat

** pois lukien henkilöasiakkaat

Yhden asiakkaan asiakasriski ylitti vähennyserien ja muiden luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen kymmenen prosenttia omista varoista. Suurten asiakasriskien määrä oli 0,5 miljardia euroa ja asiakasriskejä kattavat omat varat 4,9 miljardia euroa (4,8).

Yritys- ja asuntoyhteisövastuiden merkittävimmät toimialat	31.12.2018	31.12.2017
Energia, %	12,9	14,1
Palvelut, %	11,1	9,4
Kauppa, %	10,7	10,7
Muut toimialat, %	65,4	64,5
Yhteensä	100	100

Baltian liiketoiminnan vastuut kasvoivat 3,3 miljardiin euroon (2,5), joka oli 9,7 prosenttia (7,8) Pankkitoiminnan kokonaisvastuista.

Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkeluotoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän ennakoitua nopeampi kasvu, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso sekä vakuutusvelan diskonttokoron ja markkinakorkojen välinen ero.

Eliniän odotteen kasvu yhdellä vuodella kasvattaisi eläkeluotoista vakuutusvelkaa 45 miljoonaa euroa (45). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason lasku 0,1 prosenttiyksiköllä kasvattaisi vakuutusvelkaa 23 miljoonaa euroa (27).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vahinkovakuutuksen merkittävin markkinariski on markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus.

Sijoitusten riskiasema oli katsauskaudella vakaa. Riskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopulla 50 miljoonaa euroa (52). Sijoitussalkun omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakuutusvelan korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisten lisäksi joukkovelkakirjalainoin. Salkun korko- ja luottoriski säilyi vakaana. Vakuutusvelan korkoriskin suojausastetta on nostettu merkittävästi.

Muu toiminta

Muu toiminta -segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa.

Likviditeettireservin saamistodistusten markkina-arvoon suhteutettu markkinariski (VaR 95 %) pysyi vakaana katsauskaudella. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa OP Yrityspankin ylläpitämällä likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaarion osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia vuoden 2018 alusta alkaen. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli joulukuun lopussa 143 prosenttia (123).

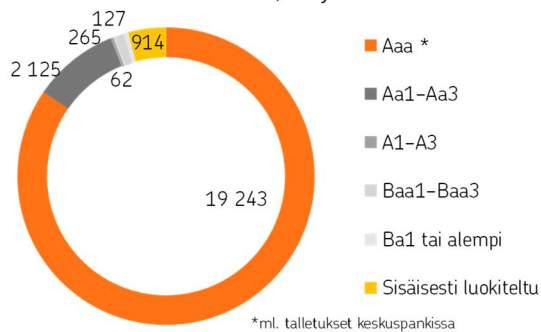
OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyssä NSFR-suhdeluvulle ei ole vielä asetettu vähimmäisvaatimusta. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli joulukuun lopussa nykytulkintojen mukaan 111 prosenttia (116).

Likviditeettireservi

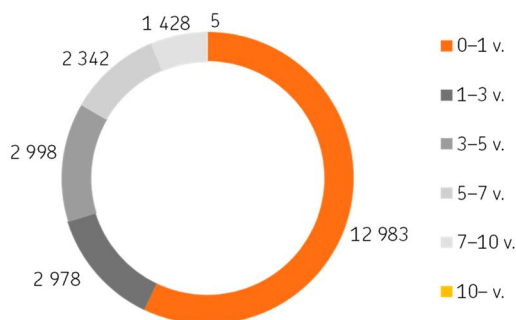
Mrd. €	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	12,2	12,8	-4,7
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	9,2	9,1	1,3
Yhteensä	21,4	21,9	-2,2
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	1,3	1,5	-9,3
Likviditeettireservi markkina-arvoin	22,7	23,3	-2,6
Vakuuden aliorvostus (Haircut)	-0,7	-0,7	2,4
Likviditeettireservi vakuusarvoin	22,0	22,7	-2,8

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia ja arvopaperistettuja saamisia.

Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma
31.12.2018, milj.€

Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen maturiteettijakauma
31.12.2018, milj.€

OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimivalle OP Yrityspankki Oyj:lle osuuspankit ja OP Osuuskunta tytäryhtiöineen ovat merkittävä asiakasryhmä. Muu toiminta- ja Pankkitoiminta-segmenttien yhteenlasketuista vastuista 14,2 prosenttia muodostui OP Ryhmän (pl. OP Yrityspankki -konserni) vastuista. Nämä vastuut kasvoivat katsauskauden aikana 891 miljoonaa euroa eli 8,1 prosenttia. Luottokelpoisuudeltaan osuuspankkien ja OP Osuuskunnan vastuut ovat investointitasoa.

Muun toiminnan vastuiden jakauma

	31.12.2018	31.12.2017
Muun toiminnan kokonais- vastuut, mrd. euroa	50,1	37,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitosten vastuut, mrd. euroa	19,3	18,1
Julkisyhteisöjen vastuut, mrd. euroa	29,2	18,1
Yritys- ja asuntoyhteisövastuut, mrd. euroa	1,6	1,4
josta parhaimmissa luottoluokissa, %	99,4	98,6
josta muissa luottoluokissa, %	0,6	1,4

Segmenttien tulos

OP Ryhmän keskusyhteisön hallintoneuvosto päätti 6.6.2018 OP Ryhmän keskusyhteisön johtokunnan uudesta työnjaosta, mikä muutti segmenttirakennetta vuoden 2019 alusta. OP Ryhmä siirtyy julkaistavassa osavuositarkastus- ja tilinpäätösraportoinnissa uusien segmenttien mukaiseen raportointiin vuoden 2019 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta lukien. OP Yrityspankki -konsernin segmenttirakennetta päivitetään vastaavasti. Siirtymäaikana konsernin liiketoimintasegmentit raportoidaan aiemman segmenttirakenteen mukaisina, missä konsernin liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta ja Vahinkovakuutus. Terveys- ja hyvinvointiliiketoiminta sisältyy Vahinkovakuutusliiketoimintasegmenttiin. Muu toiminta -segmentissä esitetään liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta, esimerkiksi OP Ryhmää ja sen liiketoimintaa tukevat toiminnot kuten keskuspankki ja likviditeettireservi. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Pankkitoiminta

- Tulos ennen veroja kasvoi 3 prosenttia ja oli 354 miljoonaa euroa (344).
- Luottokanta kasvoi 11,0 prosenttia 22,3 miljardiin euroon.
- Arvon alentumiset laskivat tulosta 12 miljoonaa euroa (-12). Järjestämättömät saamiset olivat 0,4 prosenttia (0,7) luotto- ja takauskannasta.
- Pankkitoiminnan merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat rahoituksen ja maksamisen järjestelmien kehittämiseen.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos, %
Korkokate	341	348	-2,0
Nettopalkkiotuotot	54	129	-57,8
Sijoitustoiminnan nettotuotot	121	18	556,5
Liiketoiminnan muut tuotot	19	24	-20,9
Tuotot yhteensä	536	520	3,1
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	59	54	9,3
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto	-31		
Poistot ja arvonalentumiset	15	11	32,4
Liiketoiminnan muut kulut	127	98	29,3
Kulut yhteensä	169	163	3,7
Saamisten arvonalentumiset	-12	-12	-3,3
Tulos ennen veroja	354	344	3,0
Kulu-tuotto-suhde, %	31,6	31,4	**0,2
	31.12.2018	31.12.2017	Muutos, %
Luottokanta, mrd. €	22,3	20,1	11,0
Takauskanta, mrd. €	2,6	2,4	9,2
Yritysluottojen keskimarginaali, %	1,21	1,25	** -0,04
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %*	0,4	0,7	** -0,3
Henkilömäärä	663	628	5,6

* Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamia sekä tällaisiin saamiin kohdistuneita asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitajoustoja.

** Suhdeluvun muutos.

Pankkitoiminnan luottokanta kasvoi 11,0 prosenttia 22,3 miljardiin euroon. Takauskanta oli 2,6 miljardia euroa (2,4) ja sitovat nostamattomat luottolimiitit 4,3 miljardia euroa (4,5).

suurimpien yritysten kategoriassa eli liikevaihdoltaan yli 1,5 miljardin euron liikevaihdon yrityksissä.

Odotukset korkojen noususta kasvattivat korkosuojien myyntiä henkilö- ja yritysasiakkaille.

Marraskuussa OP Yrityspankki Oyj nousi parhaaksi pankiksi Prosperan Corporate Banking 2018 Finland -tutkimuksessa

Pankkitoiminnan tulos

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja kasvoi 3,0 prosenttia 354 miljoonaan euroon (344). Tuotot kasvoivat 3,1 prosenttia ja kulut 3,7 prosenttia. Kulujen kasvusta huolimatta kulu-tuotto-suhde pysyi edellisvuoden tasolla ja oli 31,6 prosenttia (31,4).

Korkokate pieneni 2,0 prosenttia 341 miljoonaan euroon (348). Johdannaissiiketoiminta alensi korkokatetta. Pankkitoiminnan nettopalkkiotuotot laskivat 57,8 prosenttia 54 miljoonaan euroon (129). Nettopalkkiotuottojen laskuun on syynä tiettyjen johdannaistoiminnan asiakastuottojen sisällyttäminen katsauskaudella Pankkitoiminnan sijoitustoiminnan nettotuottoihin, kun ne vertailukaudella sisältyivät nettopalkkiotuottoihin.

Sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat vertailukaudesta 103 miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti 16 miljoonaa euroa osakkeisiin liittyvä yksittäinen myyntivoitto. Johdannaistoiminta kasvatti erään sisältyviä kaupankäynnin nettotuottoja. Johdannaistoimintaan liittyvä CVA-arvostus paransi tulosta 7 miljoonaa euroa (21).

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 5 miljoonaa euroa vertailukautta pienemmät. Pankkitoiminnassa arvonalentumiset laskivat katsauskauden tulosta 12 miljoonaa euroa (-12). Järjestämättömät saamiset olivat 0,4 (0,7) prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Pankkitoiminnan kulut olivat 169 miljoonaa euroa (163). Henkilöstökulut ilman työeläkevastuun siirtoa kasvoivat 5 miljoonaa euroa vertailukaudesta 59 miljoonaan euroon. Lakisääteisen työeläketurvan hoidon ja vakuutuskannan siirto Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselle paransi tulosta ennen veroja 31 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat vertailukaudesta 29 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat Rahoitusvakuusviraston vakuusmaksut 19 miljoonaa euroa. ICT-kulut olivat 61 miljoonaa euroa (54).

Vahinkovakuutus

- Tulos ennen veroja laski 40,7 prosenttia ja oli 114 miljoonaa euroa (193).
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 2,4 prosenttia (ilman Baltiaa 3,8 prosenttia).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,0 prosenttia (96,1) ja operatiivinen liikekulusuhde 21,0 prosenttia (20,3). Yhdistetty kulusuhde oli 93,2 prosenttia (97,6).
- Sijoitustoiminnan nettotuotot väliaikainen poikkeusmenettely huomioiden olivat 22 miljoonaa euroa (176). Sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvoin oli 14 miljoonaa euroa (135).
- Kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten palveluiden kehittämiseen ja aloitettuun perusjärjestelmämuutokseen.

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 466	1 432	2,4
Korvauskulut	915	970	-5,7
Muut kulut	3	3	-10,9
Vakuutuskate	549	459	19,5
Sijoitustoiminnan nettotuotot	2	176	-99,1
Muut nettotuotot	-35	-68	-48,4
Tuotot yhteensä	515	568	-9,3
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	124	102	21,9
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto			
Poistot ja arvonalentumiset	62	50	22,9
Liiketoiminnan muut kulut	234	221	5,6
Kulut yhteensä	419	373	12,4
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-2	-2	3,0
Väliaikainen poikkeusmenettely	21		
Tulos ennen veroja	114	193	-40,7
Yhdistetty kulusuhde, %	93,2	97,6	
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	92,0	96,1	
Operatiivinen vahinkosuhde, %	70,9	75,8	
Operatiivinen liikekulusuhde, %	21,0	20,3	
Operatiivinen riskisuhde, %	64,5	69,3	
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	27,4	26,9	
Solvenssisuhde (Solvenssi II), %*	132	135	
Suurvahinkojen omalla vastuulla oleva korvausmeno	107	78	
Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin (run off -tulos)	42	35	
Henkilömäärä	1 791	1 774	1,0

*Luku on esitetty siirtymäsäännökset huomioiden.

Yritysassiakkaiden vakuutusmaksutuotot kasvoivat yleisen talouskehityksen tukemana. Henkilöasiakkaiden maksutuotot kääntyivät kasvuun kiristyneestä hintakilpailusta huolimatta.

Pankki- ja vakuutusasioinnista kertyviä OP-bonuksia käytettiin 2 371 000 vakuutuslaskuun (2 315 000), joista 358 000 laskua (327 000) maksettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla

maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 118 miljoonaa euroa (114).

Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat sähköisten asiointi- ja ostopalvelujen kehittämiseen sekä aloitettuun perusjärjestelmien uudistamiseen. Verkko- ja mobiiliasioinnin kehittäminen niin vakuutus- kuin korvauspalvelussa on vahinkovakuutuksen keskeisiä painopisteitä.

Baltiassa toimivan tytäryhtiön Seesam Insurance AS:n koko osakekannan myynti Vienna Insurance Groupille (VIG) saatettiin päätökseen 31.8.2018. Baltian liiketoiminta sisältyy segmentin tulokseen kaupan toteutumisajankohtaan asti.

Vahinkovakuutuksen tulos

Tulos ennen veroja oli 114 miljoonaa euroa (193). Tulosta heikensivät erityisesti sijoitustoiminnan nettotuotot, jotka olivat väliaikainen poikkeusmenettely mukaan lukien 154 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Sijoitusten nettomyyntivoitot olivat -5 miljoonaa euroa (133). VakuutusKate kasvoi 19,5 prosenttia 549 miljoonaan euroon. Vakuutusvelan diskonttokoron lasku kasvatti vertailukauden korvauskuluja 102 miljoonaa euroa. Baltian vahinkovakuutuksen myynti kasvatti muita tuotteita 16 miljoonaa euroa.

Operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 92,0 prosenttia (96,1). Operatiiviset tunnusluvut vertailukaudella sisältävät diskonttokoron muutosten vaikutukset mutta eivät sisällä poistoja yrityskauppojen yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä. Diskonttokoron lasku heikensi vertailukauden operatiivista yhdistettyä kulusuhdetta 7,1 prosenttiyksikköä.

Vakuutusmaksutuotot

Milj. €	1–12/2018	1–12/2017	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	798	786	1,5
Yritysassiakkaat	624	584	6,8
Baltia	44	62	-29,0
Yhteensä	1 466	1 432	2,4

Baltian vahinkovakuutuksesta luopumisen vaikutus näkyi loppuvuoden maksutuottojen kehityksessä. Maksutuotot ilman Baltian lukuja kasvoivat 3,8 %.

Korvauskulut ilman vertailukaudelle sisältyneen vakuutusvelan diskonttokoron laskun vaikutusta kasvoivat 5,4 prosenttia. Uusista omaisuuden ja toiminnan suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta suurempi. Tammi–joulukuussa kirjattiin 98 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (85), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 107 miljoonaa euroa (78). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos heikensi tulosta 1 miljoonaa euroa (-8).

Muutokset aiempina vuosina tapahtuneisiin vahinkoihin, ilman diskonttokoron muutoksen vaikutusta, paransivat vakuusteknistä katetta 42 miljoonaa euroa (35). Operatiivinen vahinkosuhte oli 70,9 prosenttia (75,8). Operatiivinen riskisuhte ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 64,5 prosenttia (69,3).

Kulut kasvoivat 12,4 prosenttia kehittämiseen liittyvien ICT-kulujen ja poistojen kasvun sekä terveys- ja hyvinvointiliiketoiminnan laajentumisen johdosta ja olivat 46 miljoonaa euroa suuremmat kuin vertailukaudella. Arvonalentumispoistot kasvoivat vertailukaudesta 12 miljoonaa euroa. Operatiivinen liikekulusuhde oli 21,0 prosenttia (20,3). Operatiivinen toimintakulusuhde, joka sisältää myös korvausten välilliset hoitokulut, oli 27,4 prosenttia (26,9).

Operatiivinen vakuustekninen kate ja yhdistetty kulusuhde (CR)

	1–12/2018		1–12/2017	
	Kate, milj. €	CR, %	Kate, milj. €	CR, %
Henkilöasiakkaat	87	89,0	93	88,1
Yritysassiakkaat	33	94,8	-41	107,0
Baltia	-2	104,8	3	95,3
Yhteensä	118	92,0	55	96,1

Hintakilpailun kiristyminen rasitti henkilöasiakasliiketoiminnan kannattavuutta. Yksittäinen suurvahinko heikensi Baltian katetta.

Sijoitustoiminta

Vahinkovakuutuksen sijoitustaseen nettotuotto käyvin arvo oli 14 miljoonaa euroa (135). Sijoitustaseen nettotuotto on laskettu vähentämällä koko sijoitusomaisuuden tuotoista markkinaehtoisen vakuutusvelan arvonmuutos.

Sijoituskannan jakauma

%	31.12.2018	31.12.2017
Joukkolainat ja korkorahastot	71,9	68,0
Vaihtoehtoiset sijoitukset	5,5	4,7
Osakkeet	7,6	8,5
Pääomasijoitukset	2,0	1,9
Kiinteistöt	8,4	8,3
Rahamarkkinat	4,6	8,5
Yhteensä	100	100

Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli katsauskauden lopussa 3 730 miljoonaa euroa (3 903). Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 94 prosenttia (95) ja 62 prosenttia (65) sijoituksista oli vähintään A--luokitelluissa saamisissa. Katsauskauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 4,3 (5,1).

Suorien joukkovelkakirjalainasijoitusten keskimääräinen tuotto oli eräpäivään instrumenttien hankintahinnalla laskettuna (running yield) 1,5 prosenttia (1,7). Tunnuksen laskentaa täsmennettiin vuonna 2018 ja vertailutieto oikaistiin takautuvasti.

Terveys ja hyvinvointi

Pohjola Terveys Oy:n sairaalaverkosto valmistui toukokuussa 2018, kun Turun sairaala avattiin. Sairaalat Helsingissä, Tampereella, Oulussa, Kuopiossa ja Turussa tarjoavat kattavat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut, tutkimukset, leikkauspalvelut sekä kuntoutuksen. Aiemmin suunnitellusta lääkärikeskusverkoston rakentamisesta on luovuttu, ja Pohjola Terveys keskittyy jatkossa sairaalatoimintaan. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä Pohjola Terveys palveluihin. Leikkausasiakkaiden antama NPS-luku oli tammi–joulukuussa 96 (97).

Muu toiminta

- Tulos ennen veroja oli 30 miljoonaa euroa negatiivinen. Vertailukauden tulos oli 2 miljoonaa euroa negatiivinen.
- Tulos sisälsi saamistodistusten myyntivoittoja 20 miljoonaa euroa (19) ja osinkotuottoja 8 miljoonaa euroa (11).
- Maksuvalmius ja rahoituksen saatavuus säilyivät hyvänä.

Muu toiminta -segmentin avainlukuja

Milj. €	1-12/2018	1-12/2017	Muutos, %
Korkokate	-55	-68	-19,8
Nettopalkkiotuotot	-34	-94	-63,1
Sijoitustoiminnan nettotuotot	87	195	-55,1
Liiketoiminnan muut tuotot	8	8	0,8
Tuotot yhteensä	6	41	-84,7
Henkilöstökulut (ilman työeläkevastuun siirtoa)	10	8	28,2
Lakisääteisen työeläkevastuun siirto	-3		
Muut kulut	28	36	-20,9
Kulut yhteensä	35	43	-18,4
Saamisten arvonalentumiset	-1	0	
Tulos ennen veroja	-30	-2	
Saamiset ja velat yhteenliittymän keskusyhteisölle ja jäsenluottolaitoksille, nettorahoitusasema, mrd. €	-1,2	-0,1	746,6
Henkilömäärä	53	50	6,0

Muun toiminnan tulos

Muu toiminta -segmentin tulos ennen veroja oli 30 miljoonaa euroa negatiivinen (-2). Markkinariskipositioiden tulosheikennys heikensi tulosta. Vertailukauden muita kuluja kasvatti konsernin Pankkitoiminta-segmentille ja OP Ryhmän muille luottolaitoksille myydyt likviditeettireservin tuotot. Tulos ennen veroja käyvin arvo oli 134 miljoonaa euroa negatiivinen. Vertailukaudella tulos ennen veroja käyvin arvo oli 35 miljoonaa euroa positiivinen. Euroopan keskuspankin taloutta tukevien elvytystoimien päättyminen vuoden vaihteessa kasvatti luottoriskimarginaaleja loppuvuodesta, mikä heikensi käyvän arvon rahastoa.

Markkinariskipositioiden johdannaistoiminta kasvatti korkokatetta ja laski sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyviä kaupankäynnin nettotuottoja. Konsernin kirjauskäytännön mukaan johdannaisinstrumenttien tuottoja sisältyy sekä korkokatteeseen että kaupankäynnin nettotuottoihin. Tuottojen jakautuminen näiden tuloslaskelmaerien kesken saattaa vaihdella merkittävästi riippuen positionhoidossa kulloinkin käytettävistä johdannaisinstrumenteista. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 87 miljoonaa euroa (195). Ne laskivat vertailukaudesta 107 miljoonaa euroa johdannaistoiminnan tuottojen pienentymisen johdosta. Lisäksi sijoitustoiminnan nettotuottoja heikensivät tiettyjen johdannaistuotteiden asiakastuottojen siirtyminen katsauskauden alusta suoraan Pankkitoimintaan. Sijoitustoiminnan nettotuotot sisälsivät saamistodistusten myyntivoittoja 20 miljoonaa euroa (19) ja osinkotuottoja 8 miljoonaa euroa (11). Vertailukaudella osinkotuottoihin sisältyi Suomen Luotto-osuuskunnalta saatua osuuspääoman korkoa 7 miljoonaa euroa.

Nettopalkkiotuotot olivat 34 miljoonaa euroa negatiiviset (-94). Johdannaisten myynnin palkkioita tuloutuu Muuhun toimintaan, josta palkkiot myydytään Pankkitoimintaan. Palkkiohyvitykset kääntävät Muun toiminnan nettopalkkiotuotot negatiivisiksi. Nettopalkkiotuotot kuitenkin kasvoivat vertailukaudesta, sillä katsauskauden alusta tiettyjen johdannaistuotteiden asiakastuotot sisällytettiin suoraan Pankkitoimintaan, mikä pienensi Muu toiminta -segmentistä myydyt palkkiokuluja.

OP Yrityspankin rahoituksen saatavuus säilyi hyvänä. OP Yrityspankki laski liikkeeseen pitkäaikaisia senior-ehtoisia joukkovelkakirjalainoja tammi-joulukuussa yhteensä 2,3 miljardia euroa. Kansainvälisillä pääomamarkkinoilla laskettiin toukokuussa liikkeeseen kaksi 500 miljoonan euron senior-ehtoista joukkovelkakirjalainaa, toinen maturiteetiltaan kolme vuotta ja toinen seitsemän vuotta. Elokuussa laskettiin liikkeelle yksi 500 miljoonan euron senior-ehtoinen joukkovelkakirjalaina, jonka maturiteetti on viisi vuotta. Lisäksi tammi-joulukuussa laskettiin liikkeeseen pienempiä private placement -joukkovelkakirjalainoja sekä strukturoituja joukkovelkakirjalainoja yhteensä 0,8 miljardia euroa.

OP Ryhmä julkaisi viimeisellä vuosineljänneksellä ICMA:n (International Capital Markets Association) Green Bond -periaatteiden mukaisen vihreiden joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskua koskevan viitekehysten (Green Bond Framework) sekä siihen liittyvän Sustainabilitysin antaman riippumattoman lausunnon (Second Opinion). Viitekehys antaa OP Ryhmälle valmiudet laskea liikkeeseen Green Bond -joukkovelkakirjalainoja OP Yrityspankki Oyj:n tai ryhmän muun liikkeeseenlaskijan kautta. OP Green Bondien pääoma kohdistetaan hyväksytyyn viitekehysten mukaisille käyttökohteille.

Rahoitettavia toimialoja ovat muun muassa uusiutuva energia (esimerkiksi energia- ja sähköntuotanto vesi- ja tuulivoiman avulla), energiatehokkuus, saastumisen ehkäiseminen ja valvonta (esimerkiksi jätehuolto, jätteiden lajittelu ja kierrätys, kestävä vesi- ja jätevesihuolto) sekä kestävä maankäyttö kestävän metsätalouden avulla. Viitekehys tukee OP:n vastuullisuusohjelman tavoitetta edistää kestävää taloutta.

Senior-ehtoisen tukkuvarainhankinnan velkakirjojen sekä TLTRO-II-rahoituksen keskimarginaali oli joulukuussa 14 korkopistettä (19).

Yhteenliittymän keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten sijoitukset OP Yrityspankkiin olivat tilikauden päätyttyä 1,1 miljardia euroa suuremmat kuin niiden keskuspankista ottama rahoitus. Nettoaseman kehitykseen on vaikuttanut erityisesti OP-Asuntoluottopankin katettu joukkovelkakirjalainahankinta, joka ohjautuu aiempaa enemmän osuuspankkien sijoituksina keskuspankkiin.

Konsernin rakennejärjestelyt

OP Vakuutus Oy myi Baltiassa toimivan tytäryhtiönsä Seesam Insurance AS:n koko osakekannan Latvian ja Liettuan sivuliikkeineen Vienna Insurance Groupille (VIG). Kauppakirja osapuolten välillä allekirjoitettiin 18.12.2017 ja kauppa toteutui lopullisesti 31.8.2018.

OP Yrityspankki Oyj:llä on yritysasiakkaille pankkipalveluita tarjoavat tytäryhtiöt ja sivuliikkeet Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. OP Yrityspankissa tutkitaan erilaisia strategisia vaihtoehtoja Baltian pankkiliiketoimintojen osalta.

OP Yrityspankki -konsernissa suunnitellaan edelleen rakennejärjestelyä, jossa Vahinkovakuutus-segmentti siirrettäisiin OP Yrityspankki -konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Tämän järjestelyn toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä.

OP Yrityspankki on selvittänyt mahdollisuutta eriyttää keskuspankkitoiminnot OP Osuuskunnan täysin omistamalle tytäryhtiölle. Selvitys on saatu valmiiksi ja OP Osuuskunnan johtokunnan 4.2.2019 tekemän päätöksen mukaisesti eriyttämistä ei toteuteta, vaan keskuspankkitoiminnot jatkavat osana OP Yrityspankkia.

Henkilöstö ja palkitseminen

Henkilöstön määrä kasvoi vuodenvaihteesta pankkitoiminnassa ja vahinkovakuutustoiminnassa, joissa henkilöstön määrää kasvattivat pääosin ryhmän sisäiset järjestelyt. Lisäksi henkilöstön määrä kasvoi terveys- ja hyvinvointipalveluissa Pohjola Terveiden Turun sairaalan aloitettua toimintansa toukokuussa. Vahinkovakuutuksen vertailukauden lukuun sisältyy myydyin tytäryhtiön Seesam Insurance AS:n henkilömäärä 328.

Henkilöstön määrä

	31.12.2018	31.12.2017
Pankkitoiminta	663	628
Vahinkovakuutus	1 791	1 774
Muu toiminta	53	50
Yhteensä	2 507	2 452

OP Ryhmän ja OP Yrityspankin muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yrityskohtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahostosta. Kannustinjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

Vuosille 2017–19 on vahvistettu johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmä 2017–19 noudattelee edellisen kolmivuotisen ansaintajakson pääperiaatteita. Lisäksi henkilöstölle suunnattu OP Ryhmän henkilöstörahoston palkitsemisjärjestelmä jatkuu vuoden ansaintajaksoin.

Pitkän aikavälin tavoitemittareiksi OP Osuuskunnan hallintoneuvosto on asettanut OP Ryhmän tuloksen ennen veroja, asiakaskokemuksen sekä digitaalisen asioinnin. Ryhmätasoiset tavoitteet ovat yhtenevät johdon kannustinjärjestelmässä ja OP Ryhmän henkilöstörahostossa.

Hallinnointi ja johto

OP Yrityspankin johtamisjärjestelmän perustan muodostavat liiketoimintasegmentit. OP Yrityspankin toimintaa johdetaan osana OP Ryhmän johtamisjärjestelmää.

OP Yrityspankki Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin puheenjohtajaksi OP Ryhmän pääjohtaja Timo Ritakallio ja hallituksen jäseniksi OP Ryhmän ryhmäpalveluiden johtaja Tony Vepsäläinen, OP Ryhmän talousjohtaja Harri Luhtala ja OP Ryhmän ryhmäohjauksen ja asiakkuuksien johtaja Jari Himanen.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. KPMG Oy Ab:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Raija-Leena Hankonen.

Hallituksen jäsen Jari Himanen erosi OP Yrityspankin hallituksen jäsenyydestä 6.5.2018 ja hallituksen jäsen Harri Luhtala erosi 31.10.2018.

1.11.2018 alkaen OP Yrityspankki Oyj:n hallituksen muodostavat puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä aiemman jäsenen sijaan. Hallituksen uusiksi jäseniksi nimitettiin 1.11.2018 alkaen kauppatieteiden maisteri Vesa Aho ja maatalous-metsätieteiden maisteri, eMBA Jarmo Viitanen. Hallituksessa jatkavat puheenjohtajana Timo Ritakallio ja hallituksen jäsenenä Tony Vepsäläinen ja Tiia Tuovinen, joka nimettiin hallitukseen 2.7.2018 alkaen.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Tilinpäätöksen 31.12.2018 mukaan yhtiön voitonjakokelpoiset varat, joihin sisältyy tilikauden voitto 277 656 395,96 euroa, olivat yhteensä 1 163 283 554,34 euroa. Yhtiön jakokelpoiset varat olivat yhteensä 1 494 664 391,40 euroa.

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 0,54 euroa osakkeelta eli yhteensä 172 557 764,10 euroa ja että osingonjaon jälkeen jäljelle jäävä osa 105 098 631,86 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto/tappio -tilille. Osingonjaon jälkeen yhtiölle jää voitonjakokelpoisia varoja 990 725 790,24 euroa ja jakokelpoisia varoja yhteensä 1 322 106 627,30 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu varojenjakoa vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Moody's nosti tammikuussa 2019 OP Vakuutus Oy:n taloudellista vahvuutta kuvaavaa luottoluokitusta yhdellä pykälällä A3:sta A2:een. Luottoluokituksen näkymät Moody's säilytti vakaina. Luokituksen noston taustalla oli vakuutustoiminnan tiivis integraatio OP:n liiketoimintaan ja pääomasuunnitteluun, vahva vahinkovakuutuksen markkinaosuus sekä hyvä taloudellinen asema.

Vuoden 2019 näkymät

Finanssialan toimintaympäristö on kokonaisuudessaan varsin suotuisa, vaikka maailmantaloudessa on merkkejä kasvun hidastumisesta. Matala markkinakorkotasoo hidastaa pankkien korkokatteen kasvua ja heikentää vakuutusyhteisöjen korkosijoitusten tuottoja, mutta parantaa samalla myös asiakkaiden luotonhoitokykyä. Arvonalentumiset ovat olleet pitkään erittäin matalalla tasolla. Finanssialan merkittävimmät strategiset riskit liittyvät tällä hetkellä asiakaskäyttämisen muuttumiseen, toimintaympäristön digitalisoitumiseen, perinteisen toimialan ulkopuolelta tulevaan kilpailuun ja monimutkaistuvaan sääntelyyn. Toimialamurros uhkaa tulevina vuosina hidastaa kasvua ja rapauttaa tuottokertymää. Muutokset aiheuttavat finanssitoimialan toimijoille selkeän vaateen parantaa asiakas- ja työntekijäkokemusta, lisätä toimintansa ja sen kehittämisen ketteryyttä sekä parantaa tuottavuutta.

Vuonna 2019 luottokannan laadun ja luottokysynnän odotetaan pysyvän hyvänä ja vahinkovakuutuksen maksutuottojen odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Tulokehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin, markkinoiden kasvuvauhtiin, kilpailutilanteen muutoksiin, arvonalentumisiin ja suurvahinkojen vaikutukseen korvausmenoon.

Vuonna 2019 arvio koko vuoden tuloksen kehityksestä annetaan ainoastaan ryhmätasolla OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa ja osavuositarkastuksissa.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön, OP Yrityspankki -konsernin ja sen eri toimintojen kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

Tuloslaskelma

Milj. €	Lilite	10-12/ 2018	10-12/ 2017	1-12/ 2018	1-12/ 2017
Korkokate	3	71	72	264	259
VakuutusKate	4	127	137	548	459
Nettopalkkiotuotot	5	-11	-7	-23	-17
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	0	99	210	390
Liiketoiminnan muut tuotot		11	6	47	26
Tuotot yhteensä		198	307	1 046	1 117
Henkilöstökulut		21	43	159	164
Poistot ja arvonalentumiset		31	21	83	64
Liiketoiminnan muut kulut		102	98	369	339
Kulut yhteensä		154	162	611	568
Saamisten arvonalentumiset	7	-7	-2	-13	-12
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-1	0	-2	-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		32		19	
Tulos ennen veroja		69	142	439	535
Tuloverot		19	29	87	105
Kauden tulos		49	113	352	430
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		50	110	346	424
Määräysvallattomille omistajille		-1	3	7	6
Kauden tulos		49	113	352	430
Laaaja tuloslaskelma					
Kauden tulos		49	113	352	430
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		1	0	23	4
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta		-68	-26	-141	-37
Rahavirran suojauksesta		1	0	-2	-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		-32		-19	
Muuntoerot		0	0	0	0
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		0	0	-5	-1
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Käypään arvoon arvostamisesta		14	5	28	7
Rahavirran suojauksesta		0	0	0	1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		6		4	
Kauden laaja tulos		-29	93	241	400
Laaajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		-28	90	234	394
Määräysvallattomille omistajille		-1	2	7	6
Kauden laaja tulos		-29	93	241	400

Tase

Milj. €	Lilite	31.12. 2018	31.12. 2017
Käteiset varat		12 239	12 825
Saamiset luottolaitoksilta		9 726	9 294
Johdannaissopimukset	10	3 492	3 426
Saamiset asiakkailta	12	22 351	20 120
Sijoitusomaisuus		16 351	16 144
Aineettomat hyödykkeet		722	777
Aineelliset hyödykkeet		117	115
Muut varat		1 647	1 708
Verosaamiset		65	35
Varat yhteensä		66 710	64 445
Velat luottolaitoksille		15 575	14 035
Johdannaissopimukset		3 043	3 216
Velat asiakkaille		16 422	18 837
Vakuutusvelka	13	3 157	3 143
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14	20 336	16 791
Varaukset ja muut velat		2 128	2 307
Verovelat		421	419
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 482	1 547
Velat yhteensä		62 562	60 295
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto	15	-12	164
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 559	2 404
Määräysvallattomien omistajien osuus		80	60
Oma pääoma yhteensä		4 147	4 149
Velat ja oma pääoma yhteensä		66 710	64 445

Oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval-	Oma pääoma yhteensä
						lattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2017	428	197	1 093	2 179	3 896	109	4 005
Tilikauden laaja tulos		-33		427	394	6	400
Kauden tulos				424	424	6	430
Muut laajan tuloksen erät		-33		3	-29	0	-30
Voitonjako				-201	-201		-201
Muut			0	0	0	-55	-55
Oma pääoma 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysval-	Oma pääoma yhteensä
						lattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 31.12.2017	428	164	1 093	2 404	4 089	60	4 149
IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018		-46		2	-45		-45
Oma pääoma 1.1.2018	428	118	1 093	2 406	4 044	60	4 104
Tilikauden laaja tulos		-129		364	234	7	241
Kauden tulos				346	346	7	352
Muut laajan tuloksen erät		-129		18	-111		-111
Voitonjako				-211	-211	-13	-224
Muut			0	0	0	26	26
Oma pääoma 31.12.2018	428	-12	1 093	2 559	4 067	80	4 147

Rahavirtalaskelma

Milj. €	1–12/ 2018	1–12/ 2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	352	430
Kauden tulokseen tehdyt oikaisut	-124	92
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-2 656	623
Saamiset luottolaitoksilta	-66	617
Johdannaissopimukset	-89	-35
Saamiset asiakkailta	-2 264	-1 443
Sijoitusomaisuus	-381	763
Muut varat	144	721
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-1 027	5 499
Velat luottolaitoksille	1 470	3 730
Johdannaissopimukset	-7	-6
Velat asiakkaille	-2 415	2 659
Vakuutusvelka	58	36
Varaukset ja muut velat	-133	-921
Maksetut tuloverot	-85	-77
Saadut osingot	39	50
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-3 500	6 617
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	67	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-45	-79
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	1	12
B. Investointien rahavirta yhteensä	23	-67
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-50	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	27 007	21 060
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-23 489	-23 468
Maksetut osingot	-211	-201
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	3 258	-2 609
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-219	3 941
Rahavarat tilikauden alussa	13 575	9 633
Rahavarat tilikauden lopussa	13 355	13 575
Saadut korot	1 189	1 302
Maksetut korot	-914	-1 060
Rahavarat		
Käteiset varat	12 239	12 825
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	1 116	749
Yhteensä	13 355	13 575

Segmenttikohtaiset tiedot

Segmenttien pääomitus perustuu luottolaitoslain mukaiseen OP Ryhmän vakavaraisuuslaskelmaan. Vakavaraisuuslaskennan mukaiset pääomavaateet on jaettu toimintasegmenteille. Pankkitoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että ydinvakavaraisuus (CET1) on 21 prosenttia (20). Vahinkovakuutustoiminnalle on kohdistettu pääomia siten, että solvenssisuhde (SII) on 120 prosenttia. Pääomien allokoinnilla on vaikutusta segmentin maksamiin konsernin sisäisiin korkoihin.

	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Tulos tammi-joulukuu 2018, milj. €					
Korkokate	341	-15	-55	-8	264
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-6	-12	17		
Vakuutuskate		549		-1	548
Nettopalkkiotuotot	54	-41	-34	-1	-23
Sijoitustoiminnan nettotuotot	121	2	87	0	210
Liiketoiminnan muut tuotot	19	21	8	-2	47
Tuotot yhteensä	536	515	6	-11	1 046
Henkilöstökulut	28	124	7	0	159
Poistot ja arvonalentumiset	15	62	7	0	83
Liiketoiminnan muut kulut	127	234	21	-13	369
Kulut yhteensä	169	419	35	-13	611
Saamisten arvonalentumiset	-12	0	-1	0	-13
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-2			-2
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)		21		-2	19
Tulos ennen veroja	354	114	-30	0	439

	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Tulos tammi-joulukuu 2017, milj. €					
Korkokate	348	-15	-68	-6	259
josta sisäiset nettotulokset ennen veroja	-18	-12	30		
Vakuutuskate		459		0	459
Nettopalkkiotuotot	129	-51	-94	-1	-17
Sijoitustoiminnan nettotuotot	18	176	195	0	390
Liiketoiminnan muut tuotot	24	-2	8	-5	26
Tuotot yhteensä	520	568	41	-12	1 117
Henkilöstökulut	54	102	8	0	164
Poistot ja arvonalentumiset	11	50	3		64
Liiketoiminnan muut kulut	98	221	32	-12	339
Kulut yhteensä	163	373	43	-12	568
Saamisten arvonalentumiset	-12	0	0	0	-12
OP-bonukset omistaja-asiakkaille		-2			-2
Tulos ennen veroja	344	193	-2	0	535

Tase 31.12.2018, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Käteiset varat	8	249	12 209	-227	12 239
Saamiset luottolaitoksilta	118	10	9 616	-18	9 726
Johdannaissopimukset	406	32	3 057	-3	3 492
Saamiset asiakkailta	23 002	0	29	-679	22 351
Sijoitusomaisuus	525	3 497	12 462	-134	16 351
Aineettomat hyödykkeet	50	646	25	0	722
Aineelliset hyödykkeet	0	41	76	0	117
Muut varat	134	744	966	-197	1 647
Verosaamiset	0	12	53	0	65
Varat yhteensä	24 243	5 232	38 493	-1 258	66 710
Velat luottolaitoksille	646		15 608	-679	15 575
Johdannaissopimukset	165	11	2 876	-9	3 043
Velat asiakkaille	11 513		5 228	-319	16 422
Vakuutusvelka		3 157			3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 110		19 260	-34	20 336
Varaukset ja muut velat	984	561	774	-191	2 128
Verovelat	1	64	356	0	421
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		135	1 347		1 482
Velat yhteensä	14 419	3 927	45 447	-1 232	62 562
Oma pääoma					4 147

Tase 31.12.2017, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni
Käteiset varat	10	318	12 807	-309	12 825
Saamiset luottolaitoksilta	208	6	9 113	-33	9 294
Johdannaissopimukset	105	10	3 320	-10	3 426
Saamiset asiakkailta	20 591	0	29	-501	20 120
Sijoitusomaisuus	527	3 543	12 205	-131	16 144
Aineettomat hyödykkeet	63	688	26	0	777
Aineelliset hyödykkeet	0	42	73		115
Muut varat	92	727	1 095	-205	1 708
Verosaamiset	0	17	19	0	35
Varat yhteensä	21 595	5 351	38 687	-1 189	64 445
Velat luottolaitoksille	506		14 030	-501	14 035
Johdannaissopimukset	118	15	3 097	-14	3 216
Velat asiakkaille	11 410		7 839	-412	18 837
Vakuutusvelka		3 143		0	3 143
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 178		15 649	-37	16 791
Varaukset ja muut velat	976	540	992	-202	2 307
Verovelat	1	75	343	0	419
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		135	1 412		1 547
Velat yhteensä	14 189	3 908	43 362	-1 164	60 295
Oma pääoma					4 149

Liitetaulukot

Liite 1	Laatimisperiaatteet
Liite 2	Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat
Liite 3	Korkokate
Liite 4	Vakuutuskate
Liite 5	Nettopalkkiotuotot
Liite 6	Sijoitustoiminnan nettotuotot
Liite 7	Saamisten arvonalentumiset
Liite 8	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
Liite 9	Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
Liite 10	Johdannaissopimukset
Liite 11	Rahoitusvarat ja -velat, jotka vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely
Liite 12	Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset
Liite 13	Vakuutustoiminnan velat
Liite 14	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Liite 15	Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
Liite 16	Annetut vakuudet
Liite 17	Taseen ulkopuoliset sitoumukset
Liite 18	Luottolaitosvakavaraisuus
Liite 19	Vastuut luottoluokittain
Liite 20	Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus
Liite 21	Lähipiiriliiketoimet

Liite 1 Laatomisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 -standardin (Osavuosikatsaukset) ja konsernin vuoden 2017 tilinpäätöksessä esitettyjen laatomisperiaatteiden mukaan.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Tilinpäätöstiedote on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen tilinpäätöstiedote on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

IFRS 9 -standardin käyttöönotto 1.1.2018

OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2018 IFRS 9 -standardin Rahoitusinstrumentit. IFRS 9 -standardin mukaiset OP Yrityspankin laatomisperiaatteet on julkaistu osavuosikatsauksessa 1.1.-31.3.2018. IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa ja osavuosikatsauksessa 1.1.-31.3.2018. Kirjanpitoarvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan. OP Yrityspankki ei ole oikaissut aikaisempien vuosien vertailutietoja. ECL-mallien ja niihin liittyvien IT-järjestelmien kehitystyö jatkuu.

Aiemmin esitettyä vaihtoehtoista tunnuslukua "saamisten arvonalentumiset luotto- ja takaukskannasta, %" ei enää esitetä, koska IFRS 9 -standardiin siirtymän myötä tunnusluku ei ole sisällöltään vertailukelpoinen. Uutena vaihtoehtoisena tunnuslukuna esitetään "järjestämättömät saamiset luotto- ja takaukskannasta, %".

IFRS 15 -standardin käyttöönotto 1.1.2018

OP Yrityspankki on soveltanut IFRS 15 -standardia Myyntituotot asiakassopimuksista 1.1.2018 lähtien. IFRS 15 -standardi koskee OP Yrityspankissa pääosin Pankkitoiminta-segmentin efektiivisen koron laskentaan kuuluttomia palkkioita. IFRS 15 -standardi lisää tilinpäätöksen liitetiedoissa esitettävää informaatiota. IFRS 15 -standardiin siirtymän vaikutukset on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa ja osavuosikatsauksessa 1.1.-31.3.2018.

IFRS 15 -standardiin siirtymisellä ei ollut vaikutusta OP Yrityspankin tulokseen ennen veroja. OP Yrityspankki siirtyi noudattamaan IFRS 15 -standardia takautuvalla menetelmällä, eli vertailukauden 1-12/2017 tiedot on oikaistu. Alla on kerrottu nettopalkkiotuottojen erittelyyn tehdyt takautuvat muutokset:

- Terveys- ja hyvinvointipalveluiden palkkiotuotot, 12 miljoonaa euroa, on siirretty liiketoiminnan muista tuotoista palkkiotuottoihin.
- Terveys- ja hyvinvointipalveluiden palkkiokulut, 5 miljoonaa euroa, on siirretty liiketoiminnan muista kuluista palkkiokuluihin.
- Omaisuudenhoidon ja lainopillisten tehtävien palkkiotuotot, 13 miljoonaa euroa, esitetään jatkossa erikseen.
- Nettopalkkiotuotot on esitetty jaoteltuna segmenteille.

Esittämisen muutokset

Tuloslaskelman rivi "osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta" esitetään jatkossa sijoitustoiminnan nettotuotoissa ja taseen rivi "osuudet osakkuusyhtiöistä" esitetään taseen erässä sijoitusomaisuus. Merkittävä osa osakkuusyhtiöistä on pääomarahastosijoituksia, jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelman kautta IFRS 9 -standardin mukaisesti. Vertailukauden tiedot on oikaistu uuden esittämistavan mukaisesti.

Taseen rivi "kaupankäynnin rahoitusvarat" esitetään jatkossa erässä sijoitusomaisuus luonteensa mukaisesti. Vertailukauden tiedot on oikaistu uuden esittämistavan mukaisesti.

Liite 2 Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1–12/ 2018	1–12/ 2017
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,5	10,6
Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvoin, %	5,3	9,5
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,54	0,67
Kulujen osuus tuotoista, %	58	51
Järjestämättömät saamiset luotto ja takauskannasta, %	0,4	0,7
Henkilöstö keskimäärin	2 638	2 458

VAIHTOEHTOISET TUNNUSLUVUT

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä.

Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla.

Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Tiilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (tiilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE) käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tiilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (tiilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Tiilikauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (tiilikauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (netto)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}} \times 100$
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut:	
Vahinkosuhte (Ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset ja korvausten hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut + poistot/oikaisut yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Risksuhde (Ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Yhdistetty kulusuhde (Ilman perustekorkokulua), %	Vahinkosuhte + liikekulusuhde Risksuhde + toimintakulusuhde
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}} \times 100$
Operatiivinen vahinkosuhte, %	$\frac{\text{Korvauskulut pl. laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen liikekulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. laskuperustemuutokset (netto)}} \times 100$
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde, %	Operatiivinen vahinkosuhte + operatiivinen liikekulusuhde Operatiivinen risksuhde + operatiivinen toimintakulusuhde

Operatiivinen riskisuhde (Ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut ja laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
Operatiivinen toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto) pl. laskuperustemuutokset}} \times 100$
ERILLISLASKENTAAN PERUSTUVAT TUNNUSLUVUT	
Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}} \times 100$
Solvenssisuhde, %	$\frac{\text{Omat varat}}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}} \times 100$
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}} \times 100$
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa}} \times 100$
Taloudellisen pääomavaateen tuotto, %	$\frac{\text{Tulos + asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääomavaade}} \times 100$
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}} \times 100$

VAHINKOVAKUUTUKSEN OPERATIIVINEN TULOS	1-12/ 2018	1-12/ 2017	Muutos %
Milj. €			
Vakuutusmaksutuotot	1 465	1 431	2,4
Korvauskulut	-1 039	-1 085	-4,2
Liikekulut	-308	-291	6,0
Aineettomien poisto-oikaisu	-18	-21	-16,7
Vakuutustekninen kate	100	34	
Sijoitustuotot ja -kulut	2	176	-99,1
Muut tuotot ja kulut	-8	-17	-55,5
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	21		
Tulos ennen veroja	114	193	-40,7

Vahinkovakuutuksen tunnuslukujen laskennassa käytetään vahinkovakuutusyhtiöiden toimintokohtaisia kuluja, joita ei esitetä samalla periaatteella konsernin tuloslaskelmassa.

Liite 3 Korkokate

Milj. €	10-12/ 2018	10-12/ 2017	1-12/ 2018	1-12/ 2017
Korkotuotot				
Saamiset luottolaitoksilta	8	11	36	43
Saamiset asiakkailta				
Lainat	88	77	332	323
Rahoitusleasingsaamiset	7	11	27	24
Arvoltaan alentuneet lainat ja muut sitoumukset	0	0	1	1
Saamistodistukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	1	1	7	6
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0		1	
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	23		90	
Jaksotettu hankintameno			0	
Myytävissä olevat		25		98
Eräpäivään asti pidettävät		0		0
Lainat ja saamiset		0		1
Johdannaissopimukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	183	194	781	824
Käyvän arvon suojaus	-31	-28	-112	-115
Rahavirran suojaus	0	1	3	5
Rahavirran suojauksen tehoton osuus	0	0	0	0
Muut	2	3	7	9
Yhteensä	283	295	1 172	1 219
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille	36	32	137	115
Velat asiakkaille	2	-1	2	-1
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	46	47	170	193
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Pääomalainat	1	1	5	6
Muut	11	11	44	44
Johdannaissopimukset				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	174	178	766	792
Käyvän arvon suojaus	-31	-30	-130	-133
Muut	-28	-18	-92	-65
Muut	2	2	7	9
Yhteensä	213	222	908	960
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	71	73	263	259
Suojaavat johdannaiset	1	7	5	16
Suojauskohteiden arvonmuutokset	0	-7	-5	-17
Korkokate	71	72	264	259

Liite 4 Vakuutuskate

Milj. €	10-12/ 2018	10-12/ 2017	1-12/ 2018	1-12/ 2017
Vahinkovakuutusmaksutuotot, netto				
Vakuutusmaksutulo	255	257	1 478	1 446
Jälleenvakuuttajien osuus	-1	1	0	-5
Vakuutusmaksuvastuun muutos	112	109	-10	-6
Jälleenvakuuttajien osuus	-8	-10	-3	-3
Yhteensä	359	357	1 465	1 432
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto				
Maksetut korvaukset	-260	-237	-951	-889
Jälleenvakuuttajien osuus	8	3	30	8
Korvausvastuun muutos	6	2	-6	-109
Jälleenvakuuttajien osuus	14	11	13	20
Yhteensä	-232	-221	-915	-970
Vahinkovakuutuksen muut erät	0	0	-3	-3
Vakuutuskate yhteensä	127	137	548	459

Liite 5 Nettopalkkiotuotot

1–12/2018, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni	10–12/2018
Palkkiotuotot						
Luotonanto	44	0	0	0	44	11
Talletukset	1		0	0	1	0
Maksuliike	22		0	-1	22	6
Arvopapereiden välitys	16		0		16	5
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	4		4	0	8	0
Rahastot	0				0	0
Omaisuudenhoito	13		0	0	13	4
Lainopilliset tehtävät	0		0	0	0	0
Takaukset	13		0		13	4
Vakuutusten välitys		12			12	3
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		19		0	19	6
Muut	47		-34	0	13	3
Yhteensä	162	31	-31	-2	160	42
Palkkiokulut						
Maksuliike	1	1	0	-1	2	0
Arvopapereiden välitys	6		0	0	6	2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	1		1		1	1
Omaisuudenhoito	3		2		4	1
Vakuutustoiminta		64			64	17
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		7			7	2
Muut	97	0	1	0	98	30
Yhteensä	107	72	4	-1	183	53
Nettopalkkiotuotot yhteensä	54	-41	-34	-1	-23	-11

1-12/2017, milj. €	Pankki- toiminta	Vahinko- vakuutus	Muu toiminta	Konserni- eliminoinnit	Konserni	10-12/2017
Palkkiotuotot						
Luotonanto	42	0	0	-1	42	11
Talletukset	0		0	0	0	0
Maksuliike	24		0	-1	24	5
Arvopapereiden välitys	19		0	0	19	5
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	7		4		11	4
Rahastot	0				0	0
Omaisuudenhoito	13		0	0	13	3
Lainopilliset tehtävät	0				0	0
Takaukset	12		0	0	12	3
Vakuutusten välitys		13			13	2
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		13		0	12	4
Muut	100		-87	0	13	4
Yhteensä	217	26	-83	-2	158	41
Palkkiokulut						
Maksuliike	5	1	0	-1	5	0
Arvopapereiden välitys	9			0	9	2
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	1		1	0	2	0
Omaisuudenhoito	3		2	0	4	1
Vakuutustoiminta		70			70	18
Terveys- ja hyvinvointipalvelut		5			5	1
Muut	72		8	0	80	25
Yhteensä	88	76	11	-1	175	48
Nettopalkkiotuotot yhteensä	129	-51	-94	-1	-17	-7

Liite 6 Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	10-12/ 2018	10-12/ 2017	1-12/ 2018	1-12/ 2017
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot (Myytävissä olevien varojen nettotuotot)				
Saamistodistukset	11	14	67	49
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-1	45	-4	102
Osingot ja voitto-osuudet	1	7	6	50
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	-1	0	-3	-5
Yhteensä	10	66	65	196
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien nettotuotot				
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat				
Saamistodistukset	-3		-5	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-1		3	
Osingot ja voitto-osuudet	0		2	
Johdannaiset	28		138	
Rahoitusvarat, jotka on arvostettava käypään arvoon tulosvaikuttaisesti				
Saamistodistukset	-2		-1	
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-32		-12	
Osingot ja voitto-osuudet	3		28	
Rahoitusvarat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavaksi				
Saamistodistukset	1		1	
Vakuutustoiminta				
Saamistodistukset		2		-3
Johdannaiset		-3		14
Pankkitoiminta ja Muu toiminta				
Arvopaperikauppa		32		158
Valuuttatoiminta		7		35
Sijoituskiinteistöt	0	2	11	16
Yhteensä	-5	39	167	220
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot				
Lainat ja muut saamiset	0	1	5	5
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	0	0	-1	-1
Yhteensä	1	1	4	4
Vahinkovakuutuserät				
Diskonnttauksen purkautuminen	-7	-7	-28	-32
Yhteensä	-7	-7	-28	-32
Osakkuusyhtiöt				
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät	0	0	1	1
Yhteensä	0	0	1	1
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	0	99	210	390

Liite 7 Saamisten arvonalentumiset

Milj. €	10-12/ 2018	10-12/ 2017	1-12/ 2018	1-12/ 2017
Luotto- tai takaustappioiden poistetut saamiset	-5	0	-21	-35
Palautukset poistetuista saamisista	0	0	1	0
ECL saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-1		9	
ECL saamistodistuksista*	-1		-1	
Saamiskohtaisten arvonalentumisten lisäys		-1		-9
Saamiskohtaisten arvonalentumisten vähennys		1		36
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset		-2		-5
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-7	-2	-13	-12

* Vakuutustoiminnan saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot esitetään sijoitustoiminnan nettotuotoissa käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuottojen erässä arvonalentumiset ja niiden peruutukset.

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	18	32	223	273
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-1	5		4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		2	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	1	-4		-3
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-2	4	2
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		1	-4	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-2	-2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	8	2	6	17
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-2	-5	-8	-16
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	3	2	16	22
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennyksien pienentymiset			-30	-30
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	9	-2	-16	-9
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	27	30	207	263
Odotettavissa olevat luottotappiot 10-12/2018	4	-1	-1	1

Saamistodistukset, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
	12 kk	Koko voimassa- oloaika	Koko voimassa- oloaika	
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2018	3	0	0	4
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	1
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		0	0	0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		0	0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1	2	1	4
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-1	0		-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0			0
Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset (netto)	1			1
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	1	2	2	5
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2018	4	2	2	9
Odotettavissa olevat luottotappiot 10-12/2018	1	2	-1	2

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018

Taseessa olevat vastuut Milj. €	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3	Vastuut yhteensä
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet		Yli 30 pv erääntyneet		
				Yhteensä		
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Yritykset	19 169	1 104	189	1 293	347	20 810
Kotitaloudet	1 762	153	87	240	13	2 015
Julkisyhteisöt	484		6	6		491
Muut	1 590		0	0		1 590
Saamiset asiakkailta yhteensä	23 006	1 257	283	1 540	360	24 906
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja liimitit						
Yritykset	2 627	461	128	589	12	3 229
Kotitaloudet	89	5	2	7	0	97
Julkisyhteisöt	373		9	9		382
Muut	1 047					1 047
Nostovarot ja liimitit yhteensä	4 136	466	139	605	13	4 754
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Yritykset	5 976	178		178	20	6 174
Kotitaloudet	1					1
Julkisyhteisöt	309					309
Muut	370					370
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	6 655	178		178	20	6 854
Saamistodistukset						
Saamistodistukset yhteensä	14 540	215		215	6	14 761
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	48 338	2 116	422	2 538	399	51 274

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvaiheittain 31.12.2018

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä					
	Milj. €	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		
Saamiset asiakkailta						
Yritykset	-22	-22	-1	-23	-202	-247
Kotitaloudet	-2	-3	-2	-5	-4	-11
Julkisyhteisöt	-1	0	0	0		-1
Muut	-1		0	0		-1
Saamiset asiakkailta yhteensä	-25	-25	-3	-28	-206	-259
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Yritykset	-2	-1		-1	0	-4
Kotitaloudet	0					0
Julkisyhteisöt	0					0
Muut	0					0
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-1		-1	0	-4
Saamistodistukset***	-4	-2		-2	-2	-9
Yhteensä	-31	-29	-3	-32	-208	-272

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Varat, milj. €	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitar-koituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Käteiset varat	12 239					12 239
Saamiset luottolaitoksilta	9 726					9 726
Johdannaissopimukset			3 305		187	3 492
Saamiset asiakkailta	22 351					22 351
Saamistodistukset		14 730	498	46		15 275
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0	36	616		651
Muut rahoitusvarat	1 680					1 680
Rahoitusvarat	45 996	14 730	3 839	662	187	65 414
Muut kuin rahoitusinstrumentit						1 296
Yhteensä 31.12.2018	45 996	14 730	3 839	662	187	66 710

Varat, milj. €	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Myytavissä olevat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Käteiset varat	12 825					12 825
Saamiset luottolaitoksilta	9 294					9 294
Johdannaissopimukset				3 283	143	3 426
Saamiset asiakkailta	20 120					20 120
Saamistodistukset		51	14 050	893		14 993
Oman pääoman ehtoiset instrumentit			728	0		728
Muut rahoitusvarat	1 779					1 779
Rahoitusvarat	44 017	51	14 777	4 176	143	63 164
Muut kuin rahoitusinstrumentit						1 280
Yhteensä 31.12.2017	44 017	51	14 777	4 176	143	64 445

* Taseen erä "Sijoitusomaisuus" sisältää vahinkovakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat saamistodistukset ja oman pääoman ehtoiset instrumentit.

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvalkuttelusesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		15 575		15 575
Johdannaissopimukset	2 779		264	3 043
Velat asiakkaille		16 422		16 422
Vakuutusvelka		3 157		3 157
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		20 336		20 336
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 482		1 482
Muut rahoitusvelat		2 010		2 010
Rahoitusvelat	2 779	58 981	264	62 023
Muut kuin rahoitusvelat				539
Yhteensä 31.12.2018	2 779	58 981	264	62 562

Velat, milj. €	Käypään arvoon tulosvalkuttelusesti kirjattavat	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat luottolaitoksille		14 035		14 035
Johdannaissopimukset	2 825		391	3 216
Velat asiakkaille		18 837		18 837
Vakuutusvelka		3 143		3 143
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 791		16 791
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 547		1 547
Muut rahoitusvelat		2 084		2 084
Rahoitusvelat	2 825	56 437	391	59 653
Muut kuin rahoitusvelat				642
Yhteensä 31.12.2017	2 825	56 437	391	60 295

Yleiseen liikkeeseen laskettuihin velkakirjoihin sisältyvät joukkovelkakirjalainat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenuon. Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo joulukuun lopussa oli 102 miljoonaa euroa (227) kirjanpitoarvoa suurempi. Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenuon. Näiden käyvät arvot ovat jaksotettua hankintamenuoa suuremmat, mutta luotettavien käypien arvojen määrittämiseen liittyy epävarmuutta.

Liite 9 Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	297	53	301	651
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	115	130	299	544
Johdannaissopimukset	0	3 435	57	3 492
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		0		0
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	11 873	2 666	191	14 730
Yhteensä	12 286	6 285	848	19 418

Varojen käyvät arvot 31.12.2017, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	410	74	409	893
Johdannaissopimukset	1	3 294	131	3 426
Myytavissä olevat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	386	86	256	728
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	10 313	3 418	319	14 050
Yhteensä	11 109	6 873	1 115	19 096

Velkojen käyvät arvot 31.12.2018, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut		0		0
Johdannaissopimukset	10	2 989	44	3 043
Yhteensä	10	2 990	44	3 043

Velkojen käyvät arvot 31.12.2017, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Muut		1		1
Johdannaissopimukset	5	3 120	92	3 216
Yhteensä	5	3 120	92	3 217

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörssiessä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisimmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistettut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Johdannais-sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Rahoitusvarat, milj. €				
Tase 31.12.2017	409	131	574	1 115
IFRS 9 -siirtymän vaikutukset 1.1.2018	270		-263	6
Avaava tase 1.1.2018	679	131	311	1 122
Tuloslaskelman nettotuotot	-406	-75	-1	-481
Laajan tuloslaskelman nettotuotot			0	0
Hankinnat	107		1	108
Myyntit	-60		0	-60
Lyhennykset	-8		-5	-12
Siirrot tasoon 3	287		134	421
Siirrot tasosta 3			-250	-250
Päättävä tase 31.12.2018	600	57	191	848

	Johdannais-sopimukset	Velat yhteensä
Rahoitusvelat, milj. €		
Avaava tase 1.1.2018	92	92
Tuloslaskelman nettotuotot	-48	-48
Päättävä tase 31.12.2018	44	44

Erittely nettotuotoista tuloslaskelmaerittäin 31.12.2018

Milj. €	Korkokate	Sijoitus-toiminnan nettotuotot	Laaja tuloslaskelma/ Käyvän arvon rahaston muutos	Nettotuotot kauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Realisoituneet nettotuotot	-411	6		-406
Realisoitumattomat nettotuotot	-26		0	-26
Nettotuotot kaudelta	-438	6	0	-432

Hierarkiatason 3 johdannaiset ovat asiakkaiden tarpeisiin strukturoituja johdannaisia, joiden markkinariski on katettu vastaavalla johdannaisoppimuksella. Tulosvaikutusta avoimesta markkinariskistä ei synny. Tason 3 johdannaiset liittyvät OP Yrityspankin liikkeeseen laskemiin strukturoituihin joukkovelkakirjalainoihin, joiden tuotto määräytyy kytketyn johdannaisen arvonkehityksen perusteella. Näiden kytkettyjen johdannaisien arvonmuutosta ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa. Lisäksi tasolle 3 on luokiteltu pitkän maturiteetin johdannaisia, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan.

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2018 aikana.

Liite 10 Johdannaissopimukset

31.12.2018, milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	42 330	94 366	79 799	216 494	2 132	1 583
Keskusvastapuoliselvitettävät	9 278	38 670	36 704	84 652	8	12
Valuuttajohdannaiset	29 019	6 784	3 404	39 208	1 018	1 121
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset		3		3	0	0
Luottojohdannaiset	15	189	2	206	4	9
Muut johdannaiset	208	364	8	580	34	29
Johdannaiset yhteensä	71 572	101 706	83 213	256 491	3 188	2 742

31.12.2017, milj. €	Nimellisarvot/jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	30 931	88 811	76 406	196 148	3 192	2 981
Keskusvastapuoliselvitettävät	8 392	38 585	35 615	82 592	941	1 100
Valuuttajohdannaiset	37 113	9 246	2 815	49 174	982	1 185
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	5	3		8	1	0
Luottojohdannaiset	28	188	10	226	9	6
Muut johdannaiset	235	513		748	65	36
Johdannaiset yhteensä	68 313	98 760	79 230	246 303	4 250	4 208

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka esitetään taseen muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa. Lisäksi keskusvastapuoliselvityksessä olevien johdannaisten käyvät arvot on netotettu taseessa.

Liite 11 Rahoitusvarat ja -velat, jotka vähennetty toisistaan tai joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen nettoutusjärjestely

Rahoitusvarat

31.12.2018, milj. €	Rahoitusvarojen bruttomäärä		Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa				Nettomäärä
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroilta*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleis-sopimukset***	Saadut vakuudet		
Johdannaiset	4 426	-934	3 492	-1 884	-490		1 118

31.12.2017, milj. €	Rahoitusvarojen bruttomäärä		Rahoitusvarojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa				Nettomäärä
	Rahoitusvarojen bruttomäärä	Rahoitusvelkojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusvaroilta*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleis-sopimukset***	Saadut vakuudet		
Johdannaiset	4 354	-928	3 426	-1 994	-412		1 020

Rahoitusvelat

31.12.2018, milj. €	Rahoitusvelkojen bruttomäärä		Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa				Nettomäärä
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloilta*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleis-sopimukset***	Annetut vakuudet		
Johdannaiset	4 109	-1 066	3 043	-1 884	-703		456

31.12.2017, milj. €	Rahoitusvelkojen bruttomäärä		Rahoitusvelkojen määrät, joita ei ole netotettu taseessa				Nettomäärä
	Rahoitusvelkojen bruttomäärä	Rahoitusvarojen bruttomäärä, joka on vähennetty rahoitusveloilta*	Taseessa esitettävä nettomäärä**	Johdannaisyleis-sopimukset***	Annetut vakuudet		
Johdannaiset	4 302	-1 085	3 216	-1 994	-717		506

* Mukaan lukien käteisvaroihin sisältyvä päivittäin selvitettyjen johdannaisten nettomäärä yhteensä -140 (-161) miljoonaa euroa.

** Käyvät arvot ilman kertyneitä korkoja.

*** Käytäntönä on solmia johdannaisyleissopimukset kaikkien johdannaisvastapuolien kanssa.

OTC-johdannaisten keskusvastapuoliselvitys

Finanssivastapuolten kanssa solmitut standardiehtoiset OTC-johdannaiskaupat selvitetään London Clearing House:n kanssa EMIR-asetuksen (EU 648/2012) mukaisesti. Toimintamallissa johdannaisten vastapuoleksi muuttuu päivittäisen selvitysprosessin päätteeksi keskusvastapuoli, jonka kanssa netotetaan johdannaisten päiväkohtaiset maksut. Lisäksi päivittäin joko maksetaan tai saadaan vakuus, joka vastaa avointen sopimusten käypien arvojen muutosta (variation margin). Keskusvastapuoliselvityksessä olevat korkojohdannaiset esitetään nettona taseessa.

Muut kahdenvälisesti selvittävät OTC-johdannaiset

Konsernin ja muiden asiakkaiden välisiin johdannaiskauppiin sekä sellaisiin johdannaiskauppiin, joita asetuksen mukainen keskusvastapuoliselvitys ei koske, sovelletaan joko ISDA:n, konsernin omaa tai Finanssiala ry:n johdannaisyleissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan netottaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaiset esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

Liite 12 Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sekä ongelmasaamiset

31.12.2018, milj. €	Ei arvonalennettu (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Tase-arvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta			
Saamiset luottolaitoksilta	9 727	1	9 726
Saamiset asiakkailta	20 455	254	20 202
josta pankkitakaussaamiset	2	0	2
Rahoitusleasing	2 154	4	2 150
Yhteensä	32 337	259	32 078
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain			
Yritykset	18 338	241	18 097
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 503	2	10 501
Kotitaloudet	1 966	10	1 956
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	368	3	364
Julkisyhteisöt	1 162	3	1 159
Yhteensä	32 337	259	32 078

31.12.2017, milj. €	Ei arvonalennettu (brutto)	Arvonalennettu (brutto)	Yhteensä	Saamis-kohtaiset arvonalennukset	Saamisryhmäkohtaiset arvonalennukset	Tase-arvo
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta						
Saamiset luottolaitoksilta	9 295		9 295		2	9 294
Saamiset asiakkailta	18 264	219	18 483	192	28	18 263
josta pankkitakaussaamiset	0	2	2	2	0	0
Rahoitusleasing	1 856		1 856			1 856
Yhteensä	29 416	219	29 635	192	30	29 413
Saamiset luottolaitoksilta ja asiakkailta sektoreittain						
Yritykset	16 581	218	16 799	191	16	16 592
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10 077		10 077		2	10 075
Kotitaloudet	1 736	1	1 736	1	12	1 724
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	336		336		0	336
Julkisyhteisöt	687		687		0	687
Yhteensä	29 416	219	29 635	192	30	29 413

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2018, milj. €	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL)	Saamiset luotto- laitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		86	86	83	3
Todennäköisesti maksamatta jäävät		194	194	115	79
Lainanhoitojoustot	53	22	75	12	62
Yhteensä	53	301	354	210	145

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot 31.12.2017, milj. €	Terveet ("performing") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Järjestä- mättömät ("non-per- forming") saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta (brutto)	Saamiset luottolai- toksilta ja asiakkailta yhteensä (brutto)	Saamis- kohtaiset arvonalen- tukset	Saamiset luotto- laitoksilta ja asiakkailta (netto)
Yli 90 pv erääntyneet saamiset		89	89	79	10
Todennäköisesti maksamatta jäävät		225	225	106	119
Lainanhoitojoustot	49	24	73	7	66
Yhteensä	49	338	387	192	195

Tunnusluku, %	31.12.2018	31.12.2017
Saamiskohtaiset arvonalentumiset/ECL, % ongelmasaamisista	59,1 %	49,5 %

Yli 90 pv erääntyneenä saamisena raportoidaan jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Todennäköisesti maksamatta jäävinä sopimuksina raportoidaan heikoimpien luottoluokkien (henkilöasiakkailta F ja muilla 11–12) sopimukset. Lainanhoitojoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvyystä johtuen. Uudelleen neuvoteltujen saamisten lainaehdot on helpotettu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuen esimerkiksi myöntämällä lyhennysvapaa, jonka kesto on 6–12 kk. Lainanhoitojoustot ovat ECL-laskennan vaiheissa 2 tai 3.

Liite 13 Vakuutustoiminnan velat

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Korvausvastuu		
Eläemuotoinen korvausvastuu	1 510	1 516
Muu korvausvastuu	1 056	1 054
Korkotäydennys (vastuuvelan suojien arvo)	21	-12
Yhteensä	2 588	2 557
Vakuutusmaksuvastuu	569	585
Yhteensä	3 157	3 143

Liite 14 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Joukkovelkakirjalainat	10 069	9 674
Sijoitus- ja yritystodistukset sekä ECP:t	10 266	7 117
Yhteensä	20 336	16 791

	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				Yhteensä
	Saamis- todistukset	Oman pääoman ehtoiset Instrumentit	Väliaikainen poikkeus- menettely (overlay approach)	Rahavirran suojaus	
Milj. €					
Tase 31.12.2017	117	45		2	164
IFRS 9 -siirtymän vaikutukset 1.1.2018	-1	-45			-46
Avaava tase 1.1.2018	115	0		2	118
Käyvän arvon muutokset	-111	0	-20	1	-130
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-30		-3		-33
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset			5		5
Siirrot korkokatteeseen				-3	-3
Laskennalliset verot	28	0	4	0	32
Päättävä tase 31.12.2018	3		-15	0	-12

	Myytävissä olevat rahoitusvarat				Yhteensä
	Saamis- todistukset	Oman pääoman ehtoiset Instrumentit		Rahavirran suojaus	
Milj. €					
Avaava tase 1.1.2017	85	106		6	197
Käyvän arvon muutokset	50	12		1	63
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-11	-89			-100
Tuloslaskelmaan siirretyt arvonalennukset	0	2			2
Siirrot korkokatteeseen				-5	-5
Laskennalliset verot	-8	15		1	8
Päättävä tase 31.12.2017	117	45		2	164

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli katsauskauden lopussa 15 miljoonaa euroa negatiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen oli 3 miljoonaa euroa. Vertailukauden lopussa käyvän arvon rahasto oli 204 miljoonaa euroa positiivinen ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 41 miljoonaa euroa. Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli väliaikaisen poikkeusmenettelyn soveltamisen johdosta oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonmuutoksia yhteensä 24 miljoonaa euroa (67) ja negatiivisia arvonmuutoksia yhteensä 43 miljoonaa euroa (11). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä oli käyvän arvon rahastossa -4 miljoonaa euroa.

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen, myyntitappioiden ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Liite 16 Annetut vakuudet

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	59	35
Muut	5 775	5 663
Annetut vakuudet yhteensä*	5 834	5 699
Vakuudelliset johdannaisvelat	889	889
Vakuudelliset muut velat	4 072	4 081
Yhteensä	4 961	4 969

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 5,1 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,5 miljardia euroa on päivän sisäisen limiitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 17 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Takaukset	647	532
Takuuvastuut	1 668	1 470
Luottolupaukset	5 257	5 495
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	265	359
Muut*	712	729
Yhteensä	8 549	8 585

* Josta vahinkovakuutustoiminnan sitoumukset pääomarahastoihin 203 miljoonaa euroa (208).

Liite 18 Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	31.12.2018	31.12.2017
OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 147	4 149
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-6	-125
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	0	-2
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 141	4 022
Aineettomat hyödykkeet	-63	-76
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-29	-16
Ennakoitu voitonjako	-173	-212
ECL - odotetut tappiot alijäämä	-105	-134
Ydinpääoma (CET1)	3 772	3 584
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	90	137
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	90	137
Ensisijainen pääoma (T1)	3 862	3 720
Debentuurilainat	944	1 073
ECL - odotetut tappiot ylijäämä	47	
Toissijainen pääoma (T2)	990	1 073
Omat varat yhteensä	4 852	4 793

Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 6 miljoonaa euroa (5).

Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Syyskuussa 2018 maksettiin takaisin 50 miljoonan euron pääomalaina. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.

Kokonaisriski, milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Luotto- ja vastapuoliriski	22 216	19 694
Standardimenetelmä (SA)	2 458	2 069
Valtio- ja keskuspankkivastuut*	85	18
Luottolaitosvastuut	6	29
Yritysvastuut	2 327	1 963
Vähittäisvastuut	6	14
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0	
Muut*	34	44
Sisälsten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	19 758	17 626
Luottolaitosvastuut	1 083	1 053
Yritysvastuut	13 198	11 643
Vähittäisvastuut	1 416	1 130
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset**	3 725	3 753
Muut	336	47
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 319	1 179
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 285	1 266
Vastuun arvonoinnissa (CVA)	175	205
Kokonaisriski yhteensä	24 996	22 343

* Valtiovastuiden riskipainotetuista eristä 62 miljoonaa euroa (vertailukaudella muissa vastuissa 44) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.

** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

Suhdeluvut, %	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,1	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,5	16,7
Vakavaraisuussuhde	19,4	21,5

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,1	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,1	16,0
Vakavaraisuussuhde	19,1	20,8

Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Omat varat	4 852	4 793
Pääomavaatimus	2 642	2 358
Puskuri pääomavaatimukseen	2 210	2 435

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Liite 19 Vastuut luottoluokittain

Yritysvastuut luottoluokittain (FIRB)

31.12.2018

Luottoluokka	Taseen erät, vastuuarvo, (EAD) milj. €	Taseen ulkopuoliset erät, vastuuarvo (EAD), milj. €	CF, keskimäärin, %	PD, keskimäärin, %	LGD, keskimäärin, %	Riskipainotetut erät, milj. €	Riskipaino, keskimäärin, %	Odotetut tappiot, milj. €
1,0-2,0	850	366	84,9	0,0	44,6	182	15,0	0
2,5-5,5	11 098	3 310	72,6	0,2	44,0	5 632	39,1	11
6,0-7,0	3 431	928	72,3	1,3	43,5	4 156	95,3	23
7,5-8,5	1 619	361	73,5	4,3	43,5	2 655	134,1	37
9,0-10,0	163	102	68,2	16,0	44,4	573	216,7	19
11,0-12,0	289	12	61,3	100,0	44,7			135
Yhteensä	17 450	5 079	73,3	0,9	43,9	13 198	59,4	225

31.12.2017

Luottoluokka	Taseen erät, vastuuarvo, (EAD) milj. €	Taseen ulkopuoliset erät, vastuuarvo (EAD), milj. €	CF, keskimäärin, %	PD, keskimäärin, %	LGD, keskimäärin, %	Riskipainotetut erät, milj. €	Riskipaino, keskimäärin, %	Odotetut tappiot, milj. €
1,0-2,0	757	212	93,3	0,0	44,7	144	14,9	0
2,5-5,5	10 597	3 439	72,7	0,2	44,4	5 250	37,4	11
6,0-7,0	2 674	899	68,8	1,2	43,5	3 261	91,3	19
7,5-8,5	1 389	376	68,9	4,0	44,0	2 333	132,2	31
9,0-10,0	176	116	62,2	16,6	44,9	655	224,3	22
11,0-12,0	322	16	58,8	100,0	45,9			155
Yhteensä	15 915	5 057	72,0	0,9	44,3	11 643	56,4	238

Keskimääräisessä PD:ssä ja riskipainossa ei ole huomioitu maksukyvyttömiä eli luottoluokkia 11,0 ja 12,0.

Liite 20 Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

Milj. €	31.12.2018	31.12.2017
Hyväksyttävä oma varallisuus	818	902
Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)		
Markkinariski	421	460
Vakuutusriski	281	289
Vastapuoliriski	36	40
Operatiivinen riski	45	45
Hajautushyödyt ja vaimennusvaikutus	-162	-169
Yhteensä	621	666
Puskuri SCR:ään	197	236
SCR-suhde, %	132	135
SCR-suhde, % (Ilman siirtymäsääntöä)	132	135

Luvut ovat vakuutusyhtiöiden arvioiden mukaisia ja niissä on huomioitu siirtymäsäännökset.

Liite 21 Lähipiiritapahtumat

OP Yrityspankki -konsernin lähipiirin muodostavat emoyhtiö OP Osuuskunta, konserniin yhdistellyt tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, hallinto henkilöt ja näiden läheiset perheenjäsenet sekä muut lähipiiriin kuuluvat yhteisöt. OP Yrityspankki -konsernin hallinto henkilöihin luetaan OP Yrityspankki Oyj:n toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet. Lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallinto henkilöllä tai hallinto henkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätiö ja sisaryritykset OP Osuuskunta -konsernissa.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Taloudellinen informaatio 2019

Arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisen tiedonantovelvoitteen perusteella OP Yrityspankki Oyj julkaisee seuraavan taloudellisen informaation.

Vuoden 2018 raporttien julkaisujankohdat:

OP Yrityspankin toimintakertomus ja tilinpäätös 2018 vko 9
Selvitys OP Yrityspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2018 vko 9

Vuoden 2019 osavuositarkastusten julkaisupäivät:

Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2019	7.5.2019
Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2019	30.7.2019
Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2019	29.10.2019

Helsingissä 5.2.2019

OP Yrityspankki Oyj
Hallitus

Lisätiedot:

Toimitusjohtaja Katja Keitaanniemi, puh. 010 252 1387
Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tuuli Kousa, puh. 010 252 2957

www.op.fi